

# **Van Waakzaam tot Waanzin?: De Representatie van Woke in Nederlandse Nieuwsmedia**

Student naam: Randall Barnwell  
Studentnummer: 546576

Supervisor: Dr. C. Aalberts

Master Media en Journalistiek  
Erasmus School of History, Culture and Communication  
Erasmus Universiteit Rotterdam

Master Thesis  
Juni 2025

Woordenaantal: 18.134

## Abstract

Dit onderzoek richt zich op de wijze waarop het begrip *woke* wordt gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia en welke bredere maatschappelijke betekenissen hieraan worden gekoppeld. Woke, oorspronkelijk geworteld in Afro-Amerikaanse emancipatiebewegingen, is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een wereldwijd beladen term binnen cultuurstrijd, politieke debatten en mediaberichtgeving. In Nederland staat woke centraal in discussies over identiteit, gelijkheid, tolerantie en nationale cultuur.

Aan de hand van een kwalitatieve thematische inhoudsanalyse zijn vijftig nieuws- en opiniestukken uit een ideologisch divers spectrum van Nederlandse media onderzocht. Daarbij is geanalyseerd welke frames, discoursen en ideologische patronen zichtbaar zijn in de berichtgeving over woke. De resultaten tonen dat woke in de Nederlandse nieuwsmedia overwegend negatief wordt gepositioneerd. Het begrip wordt vaak geframed als bron van polarisatie, moreel dogma of maatschappelijke bedreiging. Tegelijkertijd fungeren thema's als migratie, racisme, gender en nationale identiteit als projectiescherm voor bredere sociale spanningen, waarbij *woke* fungeert als containerbegrip voor onvrede over culturele en politieke veranderingen.

Naast deze kritische frames zijn er ook nuancerende en positieve representaties zichtbaar, waarin woke wordt gepresenteerd als oproep tot bewustzijn, rechtvaardigheid en het erkennen van structurele ongelijkheid. Deze uiteenlopende betekenissen illustreren hoe woke in Nederland niet functioneert als eenduidig concept, maar als strijdterm binnen een breder ideologisch krachtenveld.

**Sleutelwoorden:** *Woke, Representatie, Nieuwsmedia, Cultuurstrijd, Polarisation*

# Inhoudsopgave

1. Introductie .....	5
1.1 Aanleiding: Yeşilgöz en woke in NL debat .....	5
1.2 Historische ontwikkeling en internationalisering van woke .....	5
1.3 Overdracht en frictie in de Nederlandse context .....	6
1.5 Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie .....	8
1.6 Onderzoekskader .....	9
2. Theoretisch kader .....	10
2.1 Representatietheorie .....	10
2.2 De historie en ontwikkeling van woke in de VS .....	11
2.2.1 Het ontstaan van woke in de VS .....	11
2.2.2 Culturele trots en empowerment: Harlem Renaissance en Garveyisme .....	12
2.2.3 Civil Rights Movement en de verdieping van het bewustzijn .....	12
2.2.4 Digitale verspreiding in de 21 <sup>e</sup> eeuw en de Black Lives Matter-beweging .....	12
2.2.5 Conclusie: historische gelaagdheid als fundament voor hedendaags debat .....	13
2.3 Woke als inzet van de Amerikaanse cultuurstrijd .....	14
2.3.1 Politieke en ideologische scheidslijnen rond woke .....	14
2.3.2 Mediaframing, de culturele representatie woke en sociale media .....	14
2.3.3 Interne kritiek en de commercialisering van woke .....	15
2.3.4 Conclusie: Woke als cultureel strijdtoneel .....	16
2.4 De strategische reactie op woke: populisme, conservatieve politiek en beleid .....	16
2.4.1 Neoliberale ongelijkheid als voedingsbodem voor woke .....	16
2.4.2 Populistische en conservatieve tegenreacties .....	16
2.4.3 De opkomst van anti-woke retoriek .....	17
2.4.4 Anti-woke beleid en juridische instrumentalisering .....	18
2.4.5 Interne spanningen binnen progressieve politiek .....	19
2.4.5 Conclusie: Woke als ideologisch instrument .....	19
2.5 Van VS naar Europa: Transnationale verspreiding van het discours .....	19
2.5.1 De rol van de VS als ideologisch exporteur .....	20
2.5.2 Digitale mobilisatie en hyperzichtbaarheid .....	20
2.5.3 Het Verenigd Koninkrijk .....	21
2.5.4 Frankrijk .....	22
2.5.5 Duitsland .....	22
2.5.6 Conclusie: Nationale herinterpretaties en discursieve strijd .....	22
2.6 Nederland: multiculturalisme, koloniale geschiedenis, en publieke debatten .....	23
2.6.1 Tolerantie en structurele blinde vlekken .....	23
2.6.2 Zwarte Piet, raciale stereotypen en activisme .....	23
2.6.3 Multiculturalismedebat en de opkomst van rechts-populisme .....	24
2.6.5 De rol van de Nederlandse media .....	25
2.6.6 Conclusie: Woke als strijdtterm in het Nederlandse discours .....	26
3. Methodologie .....	27
3.1 Onderzoeksmethode: kwalitatieve inhoudsanalyse .....	27
3.1.1 Media als betekenisproducenten .....	27
3.1.2 Toepassing op Nederlandse nieuwsmediabronnen .....	28

3.2 Onderzoeksmateriaal .....	28
3.2.1 Selectiecriteria .....	28
3.2.2 Selectiemethode .....	29
3.2.3 Geselecteerde artikelen .....	30
3.3 Sensitizing concepts .....	31
3.4 Analyse.....	32
3.4.1 Voorbereiding en datavertrouwdheid.....	32
3.4.2 Codering in fasen: open, axiaal en selectief.....	32
3.4.3 Codeboom .....	34
3.5 Validiteit en betrouwbaarheid .....	37
4. Resultaten.....	38
4.1 Woke als bron van polarisatie en conflict .....	38
4.1.1 Politieke en ideologische strijd .....	38
4.1.2 Religieus conflict.....	40
4.1.3 Migratie en integratie .....	41
4.1.4 Seksualiteit en Gender.....	42
4.1.5 Ras en racisme.....	44
4.1.6 Nationale identiteit en cultuur .....	46
4.2 Woke als bedreiging en ideologisch project .....	47
4.2.1 Woke als doorgeslagen.....	48
4.2.2 Woke als besmetting van instituties .....	50
4.2.3 Woke als mislukt of ineffectief .....	51
4.3 Woke als emancipatie en bewustwording.....	55
4.3.1 Woke als erkenning van ongelijkheid .....	55
4.3.2 Woke als oproep tot bewustzijn .....	56
4.3.3 Woke als poging tot empathie en rechtvaardigheid .....	56
5. Conclusie.....	57
5.1 inzichten uit de resultaten.....	57
5.1.1 Woke als symbool van bredere maatschappelijke strijd .....	57
5.1.3 Woke, racisme en nationale identiteit .....	58
5.1.4 Framing en de vicieuze cirkel van polarisatie.....	59
5.1.5 Beperkte ruimte voor positieve representaties .....	59
5.1.6 Conclusie .....	59
5.2 Discussie.....	60
5.2.1 Reflectie op de onderzoeksresultaten en theorie .....	60
5.2.2 Reflectie op methode.....	62
5.2.3 Beperkingen en vervolgonderzoek.....	63
Referentielijst.....	65
Declaration Page: Use of Generative AI Tools in Thesis.....	75
Overzicht prompts AI-gebruik (ChatGPT) – Scriptie Woke-representatie.....	75
Appendix.....	78
Appendix A - Tabel verdeling Nederlandse nieuwsmedia-artikelen .....	78

# 1. Introductie

## 1.1 Aanleiding: Yeşilgöz en woke in NL debat

Op 12 september 2022 waarschuwde minister van Justitie en Veiligheid Dilan Yeşilgöz-Zegerius tijdens de jaarlijkse H.J. Schoo-lezing voor wat zij beschouwde als bedreigingen voor de democratische rechtsstaat. In haar betoog noemde zij expliciet complottheorieën en wokisme, waarbij ze stelde: “Woke gaat over het ontnemen van vrijheid, het bepalen wie wel of niet iets mag zeggen” (NOS, 2022). Met deze uitspraak haakte Yeşilgöz in op een bredere ontwikkeling waarin woke steeds vaker wordt geframed als een ideologisch gevaar voor fundamentele vrijheden. Dit illustreerde hoe het begrip in toenemende mate steeds maar een plek kreeg in het Nederlandse politieke debat.

De lezing maakte wat los in de media. De NOS vatte haar boodschap krachtig samen als een waarschuwing tegen wokisme en als bedreiging voor de rechtsstaat (NOS, 2022), waarmee de term in het nieuws gepresenteerd werd als iets dat op gelijke hoogte staat met antidemocratische neigingen. Op sociale media en in opiniestukken ontstonden felle reacties. Opiniemakers op platforms zoals *Joop* verweten Yeşilgöz van hypocrisie: terwijl ze pleitte voor vrijheid van meningsuiting, bekritiseerde ze juist groepen die hun stem verheffen tegen uitsluiting en discriminatie (Ticu, 2022). Minister Yeşilgöz-Zegerius zei overigens ook dat wokisme leidt tot zelfcensuur waarbij mensen ‘om gedoe te voorkomen’, ‘om geen vuur te trekken’, ‘om hun baan te behouden’ en ‘om niet gecancelled te worden’, gaan spreken of handelen met terughoudendheid (Meijer, 2022). In het programma *BOOS* werd de minister gevraagd om concrete voorbeelden van woke-censuur op universiteiten, maar zulke voorbeelden bleken lastig aan te wijzen (BOOS, 2022).

## 1.2 Historische ontwikkeling en internationalisering van woke

De term woke vindt zijn oorsprong in de Afro-Amerikaanse emancipatiestrijd, waar het sinds de jaren dertig werd gebruikt als oproep tot waakzaamheid voor raciale ongelijkheid en sociaal onrecht (Syed, 2023). Tijdens de civil rights-beweging van de jaren zestig kreeg de term bredere bekendheid als morele oproep om alert te blijven over systemisch racisme, politiegeweld en discriminatie. Vanaf de jaren 2010 groeide woke via sociale media, met name binnen ‘Black

Twitter'. Echter, incidenten zoals de dood van Trayvon Martin (2012) en George Floyd (2020) vormden belangrijke keerpunten voor de verspreiding van woke als begrip. In reactie op deze incidenten werd 'stay woke' namelijk een internationale slogan binnen bewegingen als Black Lives Matter, die wereldwijd aandacht vroegen voor raciale en sociale rechtvaardigheid (Clayton, 2020).

Tegelijkertijd verschoof de betekenis van 'woke' nog meer onder invloed van intersectionaliteit, het idee dat vormen van uitsluiting, zoals racisme, seksisme, transfobie en klassenongelijkheid, elkaar kruisen en versterken (Crenshaw, 1991, pp. 1243–1245). Hierdoor evolueerde woke tot een bredere oproep tot sociaal bewustzijn rond ongelijkheid op meerdere vlakken, zoals gender en seksualiteit.

Deze verschuiving van betekenis bleef echter niet beperkt tot de Verenigde Staten. In de jaren die volgden verspreidde de term zich via sociale media, popcultuur en internationale protestbewegingen naar andere westerse landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk, Canada, Frankrijk en Nederland (Sobande et al., 2022, pp. 1582–1583; Smith et al., 2023, p. 514). Daarbij veranderde woke ook inhoudelijk, mede door lokale contexten en politieke belangen.

Tijdens deze ontwikkelingen groeide echter ook de kritiek vooral vanuit conservatieve en rechts-populistische hoek. Politici als Donald Trump (Verenigde Staten), Emmanuel Macron (Frankrijk), Esther McVey (Verenigd Koninkrijk) en Geert Wilders positioneerden zich in harde statements nadrukkelijk als tegenstanders van woke (Mudde, 2023; Zembylas, 2024, pp. 1–17; Mouriquand, 2023, Moreno, 2021). Sobande et al. (2022; p. 1583) suggereren een paradoxale situatie: terwijl de term steeds breder werd ingezet door activisten, politici, merken en media, vervaagde de oorspronkelijke activistische betekenis. Woke werd daarmee een strategisch, politiek geladen containerbegrip, dat in verschillende landen uiteenlopende invullingen kreeg, afhankelijk van de ideologische en maatschappelijke context.

### **1.3 Overdracht en frictie in de Nederlandse context**

De bredere verspreiding van de term heeft ook zijn invloed gehad op het debat in Nederland, zoals bleek uit de reacties op de H.J. Schoo-lezing van minister Yeşilgöz. Net als in de Verenigde Staten is het debat rondom woke sterk gepolariseerd. Voor activisten en politici zoals Clarice Gargard en Sylvana Simons verwijst woke naar de noodzaak om structurele

uitsluiting en ongelijkheid zichtbaar te maken (Gargard, 2020; Simons, 2021). Tegelijkertijd benoemen rechtspopulistische partijen zoals Forum voor Democratie en de PVV woke juist als terreur, progressieve doorgeslagenheid en een bedreiging voor vrijheid van meningsuiting en nationale tradities (PVV, 2021; FvD, 2025). In deze context fungeert woke als een paraplueterm voor alles wat als cultureel links of politiek correct wordt gezien, vaak gekoppeld aan de angst voor het verlies van nationale identiteit.

Gedurende de afgelopen jaren is woke ook een steeds meer voorkomend begrip geworden in de Tweede kamer in de vorm van debatten, kamervragen en beleidsdocumenten. Hier wordt woke vaak gebruikt als kritiek op identiteitsgerichtbeleid, waaronder initiatieven voor diversiteit in het onderwijs, musea en in andere delen van de culturele sector. De lezing van Yeşilgöz stond daarmee niet op zichzelf, maar weerspiegelde een bredere ontwikkeling waarin woke steeds vaker dient als politiek en maatschappelijk referentiepunt in discussies over de grenzen van vrijheid, identiteit en inclusie.

De impact van die tegenstellingen blijft echter niet abstract. Voorvechters van inclusiebeleid krijgen regelmatig te maken met persoonlijke aanvallen, wat laat zien hoe hoog de emoties rondom woke kunnen oplopen. Een sprekend voorbeeld daarvan is de casus van Monique Roelofs, hoogleraar diversiteit en inclusie aan de Universiteit van Amsterdam, die kort na haar aanstelling doelwit werd van online intimidatie en scheldwoorden als “woke-hoer” (Bhageloe, 2022). Daarbij, in bredere maatschappelijke en culturele contexten leidt ‘woke’ geregeld tot verhitte discussies. Zo ontstond in 2024 ophef na een uitzending van *De Tafel van Gert*, waarin door presentator Gert Verhulst en gast Margriet Hermans een dertigtal keer het n-woord werd gebruikt om een persoon van kleur te omschrijven en na kritiek zei om “mensen die zondigen niet onmiddellijk in de hoek te duwen” (AD, 2024). Zijn uitspraak leidde tot felle reacties op sociale media, waar voor- en tegenstanders van woke elkaar bekritiseerden. Zulke incidenten maken zichtbaar hoe woke in Nederland ook persoonlijke verhoudingen en maatschappelijke verhoudingen op scherp zet.

#### **1.4 Probleemstelling en hoofdvraag**

De media hebben binnen het discours rondom een sleutelrol. Zij bepalen niet alleen waarover wordt gesproken, maar ook hoe erover wordt gesproken en met welke impliciete

aannames. In het geval van woke gebeurt dit via uiteenlopende frames: het wordt voorgesteld als een emancipatoire strijdkreet, een morele hype, een politieke bedreiging of een cultureel modeverschijnsel (Sobande et al., 2022, pp. 1577–1583). Door die meervoudige framing beïnvloeden media actief hoe het begrip woke wordt geïnterpreteerd en gewaardeerd in het publieke debat. Zo publiceerde De Telegraaf meerdere opiniestukken waarin woke werd neergezet als een “giftige ideologie” die zich nestelt “in het onderwijs, de kunstwereld en de politiek” (Duk, 2023), terwijl activistische stemmen juist benadrukken dat het begrip draait om rechtvaardigheid, inclusie en maatschappelijke bewustwording.

Vanuit hier ontstaat de noodzaak om te onderzoeken hoe woke precies wordt gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia. Dit onderzoek richt zich daarom op de hoofdvraag: Hoe wordt woke gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia? Door middel van een kwalitatieve media-analyse wordt onderzocht welke representaties, betekenissen en associaties aan woke worden toegekend en hoe deze bijdragen aan het bredere publieke discours over identiteit, vrijheid en sociale verandering.

## **1.5 Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie**

De maatschappelijke relevantie van dit onderzoek ligt in de centrale rol die media spelen bij het vormgeven van publieke perceptie en het aansturen van sociaal-politieke debatten. De representatie van woke raakt fundamentele thema’s zoals racisme, LHBTQ+-rechten, feminisme, postkolonialisme en academische vrijheid. Dit zijn onderwerpen die geregeld onder hevige maatschappelijke en politieke druk staan.

In een tijd waarin polarisatie toeneemt en begrippen als woke sterk ideologisch worden beladen, is het dus van belang om te analyseren hoe zulke termen in de media worden gerepresenteerd. Inzicht in de manier waarop media woke framen, brengt zo aan het licht hoe media bijdragen aan het vormen van opvattingen over rechtvaardigheid, identiteit en de grenzen van vrijheid van meningsuiting.

Ook binnen de wetenschap is deze analyse van belang. Hoewel er internationaal al onderzoek is verricht naar de conceptuele evolutie en politieke inzet van woke, met name in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, zijn studies naar de representatie van woke in Nederlandse nieuwsmedia zeer schaars. Het publieke debat in Nederland kent eigen dynamieken,

waarin nadruk op nationale identiteit, tolerantie en een zogenaamd pragmatisch middenstandpunt kenmerkend zijn. Hierdoor laat de Nederlandse context zich niet eenvoudig vergelijken met bijvoorbeeld de Amerikaanse cultuuroorlog. Dit onderzoek vult het gat in academische literatuur door een empirische bijdrage te leveren aan de relatief onderbelichte Nederlandse casus.

Dit onderzoek sluit daarbij aan bij eerdere kwalitatieve studies naar mediabeeldvorming van controversiële en politiek beladen begrippen. Zo laten Sobande et al. (2022) in hun discoursanalyse zien hoe woke binnen digitale cultuur vaak functioneert als hypervisibility: een vorm van overdreven zichtbaarheid die specifieke identiteiten stigmatiserend en karikuraal kan framen (pp. 1584–1585). Eveneens tonen Smith et al. (2023) aan hoe kwalitatieve analyse cruciaal is om uiteenlopende frames van woke, zoals dreiging, ideologie (pp. 524–525) of elitarisme (p. 523), bloot te leggen, ook wanneer deze impliciet verweven zijn in teksten.

Door dus een vergelijkbare benadering toe te passen op het Nederlandse medialandschap, draagt deze studie bij aan inzicht in hoe woke discursief wordt geconstrueerd en welke ideologische implicaties die representaties met zich meebrengen.

Tot slot positioneert dit onderzoek zich binnen bredere wetenschappelijke literatuur over de transnationale circulatie van politieke en culturele begrippen. Begrippen als woke, cancelcultuur en identiteitspolitiek bewegen zich niet alleen geografisch, maar ondergaan ook discursieve transformaties wanneer zij nationale grenzen oversteken (De Cleen & Glynos, 2021, pp. 2–4; Smith et al., 2023, pp. 523–525).

## **1.6 Onderzoekskader**

Kortom, door te analyseren hoe woke in het Nederlandse medialandschap een eigen, lokaal ingekleurde betekenis krijgt, tussen de activistische oorsprong en de politieke controverse, verschaft dit onderzoek inzicht in hoe globale ideologische kaders worden vertaald, herverpakt en strategisch ingezet binnen nationale contexten. Daarmee draagt deze studie bij aan een beter begrip van de dynamiek tussen globalisering, mediarepresentatie en ideologische strijd in een veranderend maatschappelijk discours.

## **2. Theoretisch kader**

Om de representatie van woke in Nederlandse nieuwsmedia goed te kunnen analyseren, is het noodzakelijk eerst stil te staan bij de achtergrond, ontwikkeling en betekenisdynamiek van het begrip. Dit theoretisch kader biedt de conceptuele en maatschappelijke basis om woke in zijn complexiteit te begrijpen.

Hierbij wordt er aandacht besteed aan de oorsprong van woke, de verschuivende betekenissen in verschillende nationale contexten en de rol van representatie, discours en politieke strijd. Zo wordt duidelijk hoe woke is uitgegroeid tot een cultureel en ideologisch beladen term, die telkens opnieuw wordt geladen afhankelijk van maatschappelijke, historische en mediale invloeden.

### **2.1 Representatietheorie**

De representatietheorie vormt in dit onderzoek een basis om te analyseren hoe woke in Nederlandse nieuwsmedia wordt gepositioneerd. Het stelt in staat om te onderzoeken welke beelden dominant zijn, welke stemmen worden gehoord of uitgesloten, en hoe morele grenzen worden getrokken in het publieke debat in de specifieke context van de Nederlandse maatschappij.

Om de representatie van woke in Nederlandse nieuwsmedia te analyseren, vormt de representatietheorie een belangrijk uitgangspunt. Volgens Stuart Hall (1997, pp. 15–19) is representatie geen passieve weergave van de werkelijkheid, maar een actief proces waarin via taal, beeld en symboliek betekenis wordt geproduceerd. Woke krijgt daarmee niet één vaste inhoud, maar wordt telkens opnieuw geladen met verschillende betekenissen, afhankelijk van context, belang en machtsverhoudingen.

Tot slot is framing hierbij een belangrijk mechanisme. Entman (1993) definieert frames als selectieve constructies van de werkelijkheid, waarbij bepaalde aspecten worden benadrukt en andere juist worden weggelaten (p. 52). In lijn met deze visie laten Sobande et al. (2022, pp. 1579–1584) zien hoe de framing van woke in digitale en journalistieke media voor vier representaties heeft gezorgd: (1) woke als karikatuur van overgevoeligheid; (2) woke als inauthentiek en oppervlakkig moralisme; (3) woke als commerciële marketingstrategie; en (4)

woke als vorm van empowerment en zelfrepresentatie van gemarginaliseerde groepen. Deze uiteenlopende representaties illustreren hoe media actief deelnemen aan de betekenisgeving en politisering van het begrip.

## **2.2 De historie en ontwikkeling van woke in de VS**

De oorsprong van woke ligt in de Afro-Amerikaanse strijd tegen racisme en onderdrukking. Dit onderdeel schetst hoe de term vanuit die context groeide van een oproep tot waakzaamheid tot een bredere mobilisatieterm binnen activisme en cultuur. Deze historische ontwikkeling biedt een noodzakelijke basis voor het begrijpen van de huidige betekenis en inzet van het begrip.

### **2.2.1 Het ontstaan van woke in de VS**

Om de ontwikkeling van het begrip woke in zijn oorspronkelijke betekenis helder te krijgen, is het essentieel om stil te staan bij de historische context waarin Afro-Amerikaanse gemeenschappen zich tijdens de twintigste eeuw in bevonden. Deze periode werd gekenmerkt door institutioneel racisme, politieke uitsluiting en extreem geweld. Tussen 1882 en 1968 werden er in de Verenigde Staten naar schatting meer dan 4.700 mensen gelyncht, met name zwarte mannen (Equal Justice Initiative, 2017, pp. 5–15). Binnen het segregatiesysteem vervulden lynchpartijen niet alleen een intimiderende rol, maar werd dit tevens ook gebruikt als manier om Afro-Amerikanen sociaal en politiek ondergeschikt te houden. Organisaties als de NAACP (National Association for the Advancement of Colored People), die werd opgericht in 1909, voerden vanaf de jaren 1910 campagne tegen deze praktijken (Alexander, 2010, p. 36).

In dit klimaat van raciale repressie, de onderdrukking van een groep mensen op basis van ras/etnische afkomst, ontstond ook cultureel verzet. Een voorbeeld is het protestlied “Scottsboro Boys” (1931) van zanger Lead Belly, waarin de uitdrukking “stay woke” voorkomt. Het lied verwijst naar de zaak van negen zwarte tieners die in Alabama onterecht werden beschuldigd van de verkrachting van twee witte vrouwen, en illustreert hoe taal, muziek en activisme samenkwamen als vorm van politieke bewustwording (Syed, 2023). De oproep tot alertheid, namelijk “stay woke”, stond hierbij symbool voor de noodzaak om waakzaam te blijven voor raciale onrechtvaardigheid en juridische uitsluiting.

### **2.2.2 Culturele trots en empowerment: Harlem Renaissance en Garveyisme**

In de jaren 1920 vond in Harlem, New York, een culturele opleving plaats die bekendstaat als de Harlem Renaissance (Hutchinson, 1995, pp. 3–6). Deze beweging bracht een explosie van Afro-Amerikaanse kunst, literatuur en sociale kritiek voort. Daarnaast benadrukte de beweging ook Zwarte trots, en culturele eigenheid in een samenleving die Zwarte stemmen marginaliseerde (Gates & Jarrett, 2007, pp. 22–28). Tegelijkertijd pleitte de Jamaicaanse activist Marcus Garvey via de Universal Negro Improvement Association (UNIA) voor economische onafhankelijkheid en trots op Afrikaanse afkomst. Zijn slogan “Be Black, Buy Black, Think Black” riep op tot versterking van Zwarte gemeenschappen als antwoord op structureel racisme (Martin, 1976, pp. 45–47). Beide bewegingen legden een belangrijke basis voor het latere woke-discours.

### **2.2.3 Civil Rights Movement en de verdieping van het bewustzijn**

Tijdens de Civil Rights Movement in de jaren 1950 en 1960 kreeg het begrip woke meer betekenis als onderdeel van een breder politiek bewustzijn over structureel onrecht (Martschukat, 2023, pp. 1–5). De term werd gekoppeld aan de strijd voor burgerrechten, gelijke behandeling, stemrecht en sociale rechtvaardigheid. Activisten als Martin Luther King Jr., Ella Baker en Malcolm X benadrukten het belang van waakzaamheid tegenover racisme, segregatie en economische uitsluiting (Schmidt, 2015, p. 28). Bunyasi en Smith (2019) suggereren dat waakzaamheid als moreel kompas dient binnen de zwarte gemeenschap (pp. 129–131). Het begrip werd namelijk nauw verbonden met sociale rechtvaardigheid, oftewel gelijkheid op juridisch, maatschappelijke en economisch vlak (Taylor, 2016, pp. 113–116). Ook groeide het belang van bewustzijn binnen protest en mobilisatie: via kerken, organisaties en studentenbewegingen werd dit gezien als voorwaarde voor maatschappelijke verandering. Crenshaw (1989, pp. 149–150) benadrukte daarbij het belang van intersectionaliteit, het besef dat vormen van ongelijkheid zoals ras, klasse en gender elkaar kruisen en versterken.

### **2.2.4 Digitale verspreiding in de 21<sup>e</sup> eeuw en de Black Lives Matter-beweging**

In de 21e eeuw kreeg het begrip woke een bredere betekenis, mede door de toenemende aandacht voor raciale ongelijkheid, politiegeweld en structurele onderdrukking in de Verenigde

Staten (Romano, 2020). De kreet “stay woke”, die oorspronkelijk circuleerde binnen Afro-Amerikaanse gemeenschappen als een waarschuwing om waakzaam te blijven voor racisme, kreeg vanaf 2013 bredere bekendheid via sociale media (Romano, 2020). Het werd hiermee een oproep tot een breder kritisch bewustzijn, met name ten aanzien van systemische ongelijkheid binnen het politie- en rechtssysteem (Jackson, 2020, pp. 132–134).

De Black Lives Matter-beweging (BLM) speelde hierin een centrale rol. Deze werd opgericht in 2013, naar aanleiding van de vrijspraak van George Zimmerman, die verantwoordelijk werd gehouden voor de dood van de ongewapende zwarte tiener Trayvon Martin (Black Lives Matter, 2024). Hoewel BLM aanvankelijk vooral bekend was binnen activistische netwerken, groeide de beweging wereldwijd in zichtbaarheid na de dood van George Floyd in mei 2020. Samen met de eerdere moord op Breonna Taylor, die in maart 2020 door de politie in haar eigen woning werd doodgeschoten, leidde Floyds dood tot massale protesten in meer dan zestig landen (Clayton, 2020; McLaughlin, 2020). In deze context transformeerde woke van een informele uitdrukking binnen een specifieke gemeenschap tot een krachtig cultureel signaal. Het werd symbool voor de noodzaak van alertheid ten aanzien van machtsstructuren, niet alleen op basis van ras, maar ook in relatie tot klasse, gender, seksualiteit en andere sociale assen van ongelijkheid (Crenshaw, 1991, pp. 1243–1245).

De herwaardering van woke werd in deze periode ook zichtbaar in kunst, populaire cultuur, onderwijs en activistische strategieën. Tegelijkertijd leidde de zichtbaarheid van het begrip tot een toenemende politisering: het werd een vlag waaronder enerzijds sociale bewegingen zich verzamelden, en anderzijds een doelwit van kritiek van conservatieve media en politici, die het bestempelden als overdreven gevoelig of ideologisch dwingend (Alfonseca, 2025).

### **2.2.5 Conclusie: historische gelaagdheid als fundament voor hedendaags debat**

Kortom, de historische ontwikkeling van woke laat zien dat het begrip geworteld is in Afro-Amerikaans verzet tegen racisme en ongelijkheid. Door de evolutie van een oorspronkelijk cultureel bewustzijn binnen de Afro-Amerikaanse gemeenschap, heeft woke zich ontpopt tot een wereldwijd politiek symbool.

## **2.3 Woke als inzet van de Amerikaanse cultuurstrijd**

Waar woke dus oorspronkelijk werd gebruikt als oproep tot waakzaamheid voor sociale ongelijkheid, is het in de Verenigde Staten de afgelopen jaren sterk van betekenis veranderd en uitgegroeid tot een politiek beladen term (Bunyasi & Smith, 2019, pp. 21-24). Woke schijnt dus onderdeel te zijn geworden van wat door Hunter (1991) wordt geschreven diepgewortelde cultuurstrijd, waarin uiteenlopende ideologische kampen strijden over morele waarden rond religie, seksualiteit, onderwijs en burgerschap (pp. 42–45). In deze sectie wordt uiteengezet hoe woke in de Verenigde Staten functioneert als strijdterm binnen bredere ideologische conflicten en hoe media, sociale platformen en commerciële belangen die dynamiek versterken.

### **2.3.1 Politieke en ideologische scheidslijnen rond woke**

Binnen de Amerikaanse cultuurstrijd rondom woke draait het met name om twee botsende ideologische visies: progressieve bewegingen zien woke als een streven naar bewustwording en inclusie, terwijl conservatieve en extreemrechtse stemmen het juist zien als een ideologische dreiging die vrijheid, rede en nationale identiteit ondermijnt (Van Dreew et al., 2025; Zembylas, 2024, pp. 1–17). Aan de ene kant gebruiken extreemrechtse politici zoals Donald Trump woke als vijandbeeld, gekoppeld aan een vermeende “linkse ideologie” die de fundamenteën van de westerse beschaving zou ondermijnen (Zembylas, 2024, pp. 1–17). Aan de andere kant ziet men binnen progressieve kringen in de Verenigde Staten recente pogingen om de negatieve framing van woke te keren via strategisch hergebruik. Onder de naam “Dark Woke” omarmen sommige Democratische politici, zoals Jasmine Crockett, een confronterender stijl van verzet, waarin woke niet defensief maar strijdbaar wordt ingezet (Blehar, 2025; Crosbie, 2025).

### **2.3.2 Mediaframing, de culturele representatie woke en sociale media**

De ideologische scheidslijnen rondom woke zijn niet alleen zichtbaar in politieke debatten, maar ook in de Amerikaanse mediaberichtgeving en populaire cultuur. Uit onderzoek van Sobande et al. (2022) schijnt dat woke hierin fungeert als een ideologisch beladen codewoord, waarvan de betekenis varieert afhankelijk van het politieke kamp (pp. 1579–1580). Conservatieve platforms zoals Fox News framen woke bijvoorbeeld als een “tirannie van de minderheid”, waarbij activistische elites hun waarden zouden opdringen aan de meerderheid van de samenleving (Richard, 2023; Fox News, 2023). Aan de ander kant, toont medialiteratuur aan

dat progressieve nieuwskanalen systematische ongelijkheid centraal stellen in hun berichtgeving over thema's als politiegeweld en raciale rechtvaardigheid. Zo vonden Ziems en Yang (2021, pp. 12–13) in een kwantitatieve framing-analyse dat liberale media vaker de nadruk leggen op ongewapende slachtoffers en structurele oorzaken, terwijl conservatieve media incidenten eerder individualiseren.

Tegelijkertijd zorgen sociale mediaplatforms als Twitter/X, YouTube en TikTok voor een versterking van deze polarisatie doordat hun algoritmes eerder extreme en verontwaardigde reacties verspreiden dan genuanceerde analyses (Tufekci, 2017, pp. 272–273; Bail, 2021, pp. 1–8). Volgens Bail (2021) creëren deze platforms zogeheten *echo chambers*, waarin gebruikers voortdurend worden blootgesteld aan versterkte versies van hun eigen overtuigingen (p. 4). Dit kan bijdragen aan het verscherpen van het debat rond woke, doordat tegenstellingen worden uitvergroot en nuance verdwijnt.

### **2.3.3 Interne kritiek en de commercialisering van woke**

Kritiek op woke komt niet uitsluitend van conservatieve zijde. Binnen progressieve kringen klinkt geluid over de oppervlakkigheid van sommige uitingen woke en wordt het gebruik en de betekenis van het begrip bevraagd. Sommigen zien woke als een performatieve vorm van *allyship* (Wellman, 2022, p. 2), het ondersteunen van gemarginaliseerde groepen door mensen die zelf geen onderdeel zijn van die groepen. Wellman (2022) impliceert dat dit volgens morele superioriteit uitstraalt zonder echte structurele verandering na te streven (p. 2). Dit sluit aan bij Ahmed's (2012, p. 17) concept van *performance culture*, waarin uitingen van betrokkenheid vaak symbolisch zijn en bedoeld om aan diversiteitsnormen te voldoen.

Bovendien, onder invloed van de politiek, media en markt heeft woke bovendien een proces van toe-eigening en vervorming doorgemaakt (Allen, 2023, pp. 2–9). Commerciële partijen spelen hier namelijk op in door woke te reduceren tot een esthetisch marktinstrument, zonder daadwerkelijke maatschappelijke impact (Banet-Weiser, 2018, pp. 10–15). Hierdoor wordt het begrip nu geregeld gereduceerd tot karikatuur in memes, talkshows en campagnes. Volgens Laclau en Mouffe (1985) is deze herdefiniëring van betekenissen kenmerkend voor een discursieve machtsstrijd (p. 112–113).

### **2.3.4 Conclusie: Woke als cultureel strijdtoneel**

In het kort, de huidige status van woke laat zich kenmerken door versplintering, politisering en betekenisstrijd. Het begrip is inzet geworden van ideologische confrontaties, commerciële belangen en morele positionering, waarbij elke speler tracht de definitiemacht over woke naar zich toe te trekken. Wat resteert is een term die steeds opnieuw wordt gevuld, bevraagd, aangevallen en verdedigd, een spiegel van de bredere maatschappelijke breuklijnen waarin het is ingebed.

## **2.4 De strategische reactie op woke: populisme, conservatieve politiek en beleid**

Naast de culturele strijd rond woke speelt ook een bewuste politieke reactie, waarin conservatieve en populistische krachten het begrip strategisch inzetten om maatschappelijke onvrede te mobiliseren. In deze sectie wordt belicht hoe woke functioneert binnen neoliberale, populistische en politieke krachtenvelden, en hoe dit resulteert in concrete beleidsvorming.

### **2.4.1 Neoliberale ongelijkheid als voedingsbodem voor woke**

Het neoliberalisme, dat sinds de jaren tachtig dominant is geworden in het Amerikaanse economische en politieke beleid, legt de nadruk op individuele verantwoordelijkheid, marktwerking en minimale staatsinmenging (Harvey, 2020, pp. 64–65). Volgens Giroux (2015) heeft deze ideologie geleid tot een ondermijning van publieke instellingen, zoals onderwijs en sociale voorzieningen, en tot een toenemende ongelijkheid (pp. 6–9). In deze context is het discours rond woke vaak een onderdeel van bredere kritiek op institutionele ongelijkheid en de afwezigheid van sociale rechtvaardigheid. Progressieve bewegingen gebruiken woke daarom aan om aandacht te vragen voor structurele ongelijkheden die door het neoliberale beleid zijn verergerd te agenderen en te bekritisieren (Fraser, 2019, pp. 99–113).

### **2.4.2 Populistische en conservatieve tegenreacties**

De groeiende ongelijkheid en sociale onvrede vormen niet alleen een voedingsbodem voor progressieve bewegingen, maar worden ook door populistische en conservatieve krachten aangegrepen om het discours rond woke te problematiseren en te politiseren.

De opkomst van populisme geleid tot een versterking van anti-establishmentretoriek, waarin woke wordt gepresenteerd als een ideologie van de stedelijke, hoogopgeleide elite die vervreemd zou zijn van het “gewone volk” (Inglehart & Norris, 2017, p. 5; Mondon, 2022, pp. 19–36). Populistische leiders, zoals Donald Trump in de Verenigde Staten, maar ook Geert Wilders (PVV) en Thierry Baudet (FvD) in Nederland, hebben het anti-woke discours strategisch ingezet om kiezers te mobiliseren (Guerrero, 2025, pp. 1–2; Beukers, 2021).

In Trump’s campagnes stelde hij bijvoorbeeld dat Amerika bedreigd werd door een links-progressieve elite die via onderwijs, media en cultuur “Amerikaanse waarden” zou ondermijnen (Brownstein, 2020). Dit is dan ook kenmerkend voor het Trumpisme, een politieke stroming en culturele mobilisatie die de nadruk legt op groepsidentiteit, ressentiment en een nostalgisch beeld van hoe het land ooit was (Guerrero, 2025, p. 2). In deze retoriek wordt woke gekoppeld aan termen als cancelcultuur, politieke correctheid en de kritische rassentheorie, die samen een dreiging vormen voor vrijheid van meningsuiting, traditionele gezinswaarden en nationale trots (Goldberg, 2023, pp. 170–185).

### **2.4.3 De opkomst van anti-woke retoriek**

Een belangrijk gevolg van deze politieke dynamiek is de opkomst van anti-woke tegenreactie. Begrippen als woke indoctrinatie, cancel cultuur en identiteitspolitiek worden door rechts-populistische media en politici strategisch ingezet om weerstand te mobiliseren tegen progressieve maatschappelijke veranderingen (Dolan & Tower, 2025, pp. 1–3). Cancel cultuur wordt daarbij gepresenteerd als een uiting van een vermeend intolerante activistische cultuur, waarbij afwijkende meningen worden bestraft met publieke vernedering, sociale uitsluiting of beroepsmatige consequenties (Romano, 2021). Progressieve stemmen verdedigen dit echter vaak als een vorm van collectieve verantwoordelijkheid en het ter verantwoording roepen van discriminerend gedrag (Ng, 2020, p. 621).

Conservatieve media spelen hierin een grote rol door deze retoriek te versterken en verspreiden via een combinatie van verontwaardiging, humor en morele paniek. Strategieën van conservatieve politici om woke te framen zijn vaak gericht op het creëren van een vijandbeeld (Mahdawi, 2025). Door woke te framen als een abstracte bedreiging, kunnen complexe maatschappelijke kwesties worden versimpeld tot begrijpelijke verhalen die gemakkelijk politiek inzetbaar zijn (Lakoff, 2004, pp. 52). Deze framingstrategieën maken gebruik van metaforen

zoals ‘culturele marxisten’ of ‘woke mobs’ om morele paniek te zaaien en kiezers aan zich te binden, wat Lakoff (2004) beschrijft als “Metaphors of Terror” (pp. 52).

Binnen deze retoriek wordt cancelcultuur gepresenteerd als een uiting van een vermeend intolerante activistische cultuur, waarbij afwijkende meningen worden bestraft met publieke vernedering, sociale uitsluiting of beroepsmatige consequenties (Romano, 2021). Progressieve stemmen verdedigen dit echter vaak als een vorm van collectieve verantwoordelijkheid en het ter verantwoording roepen van discriminerend gedrag (Ng, 2020, p. 621).

Daarnaast is er kritiek op wat wordt gezien als het slachtofferschap-discours binnen woke, waarin groepen hun legitimiteit ontlenen aan historische of systemische achterstelling (Campos, 2024). Hoewel deze kritiek vaak voortkomt uit feitelijke ongelijkheid, stellen tegenstanders dat dit discours soms omslaat in morele beschuldiging, gericht op het bestraffen van geprivilegieerde groepen. Dit draagt volgens hen bij aan polarisatie en ressentiment (Fraser, 2000, pp. 107–109).

Deze spanningen weerspiegelen een bredere tegenstelling in het sociaal-politieke debat: enerzijds een politiek van erkenning, waarbij culturele identiteit en symbolische representatie centraal staan (zoals bij ras, gender of seksualiteit), en anderzijds een politiek van herverdeling, die zich richt op economische rechtvaardigheid en materiële ongelijkheid (Fraser, 2000, pp. 119; Kurzwelly et al., 2023, pp. 10–11).

#### **2.4.4 Anti-woke beleid en juridische instrumentalisering**

De anti-woke retoriek en culturele strijd vertalen zich niet alleen naar publieke opinie, maar hebben ook directe gevolgen voor beleid en wetgeving. Een bekend voorbeeld zijn de maatregelen in staten als Florida en Texas, waar het onderwijzen van Critical Race Theory wordt beperkt of verboden (Lopez, 2021). Onder het mom van "bescherming van de jeugd" of "vrijheid van onderwijs" worden progressieve curricula en initiatieven rond diversiteit en inclusie onder vuur genomen. Mudde (2023) betoogt dat deze wetgeving niet slechts een reactie is op progressieve ideologieën, maar deel uitmaakt van een bredere Republikeinse strategie om federale macht te heroveren.

De Republikeinse gouverneur Ron DeSantis beperkt via wetgeving het onderwijs over ras

en geslacht in Florida. Volgens Mudde (2023) probeert hij daarmee de federale overheid te ondermijnen, in afwachting van een terugkeer van Republikeinse controle. Mudde (2023) benadrukt dat dergelijke maatregelen een bedreiging vormen voor academische vrijheid en de democratische principes van de Verenigde Staten.

#### **2.4.5 Interne spanningen binnen progressieve politiek**

Binnen progressieve en linkse bewegingen bestaan interne spanningen over de strategische inzet van woke. Progressieve en linkse bewegingen in de Verenigde Staten binnen de Democratische Partij proberen juist woke-agenda's te integreren in hun beleidsvisies. Diverse Democratische politici pleiten voor intersectionele beleidsmaatregelen die zich richten op ongelijkheid op basis van ras, klasse, gender en migratieachtergrond (Thomas & Hirschmann, 2022, p. 5). Deze groepen zien woke niet als een bedreiging maar als een noodzakelijke correctie op historische en structurele onrechtvaardigheden. Binnen de Democratische Partij zijn er echter onenigheden tussen gematigde en progressieve vleugels. Terwijl het progressieve kamp woke omarmt als mobiliserende term voor sociale rechtvaardigheid, vrezen gematigden dat het gebruik van zulke beladen begrippen kiezers vervreemdt en bijdraagt aan verdere polarisatie (Burn-Murdoch, 2024; Frank, 2016, p. 45). Deze interne verdeeldheid uit zich in verschillende strategieën rond framing, positionering en het aanspreken van kiezersgroepen.

#### **2.4.5 Conclusie: Woke als ideologisch instrument**

In een notendop, woke dient niet alleen als symbool binnen ideologische en culturele strijd, maar ook als politiek-strategisch instrument. Conservatieve krachten framen woke als bedreiging, terwijl progressieve bewegingen het inzetten voor sociale rechtvaardigheid. Dit illustreert hoe woke deel uitmaakt van bredere machts- en betekenisstrijd in de VS.

### **2.5 Van VS naar Europa: Transnationale verspreiding van het discours**

Hoewel dit onderzoek is gericht Nederlandse nieuwsmedia, is het belangrijk om het woke-discours ook in breder transnationaal perspectief te plaatsen. Begrippen als woke, cancelcultuur en cultuurstrijd zijn niet in één nationale context ontstaan, maar verspreiden zich via globalisering, sociale media en culturele circulatie. Door te onderzoeken hoe woke in andere

westerse landen wordt opgevat, geframed en gepolitiseerd, wordt duidelijk dat het om een flexibel, cultureel geladen begrip gaat dat nationaal steeds opnieuw wordt ingevuld. Deze internationale dynamiek vormt een cruciaal referentiepunt voor het begrijpen van hoe woke ook in Nederland betekenis krijgt.

### **2.5.1 De rol van de VS als ideologisch exporteur**

De Verenigde Staten vervullen een prominente rol als exporteur van zowel progressieve als conservatieve invullingen van het begrip woke. Echter, onderzoek toont aan dat termen gerelateerd aan sociale rechtvaardigheid, inclusief het benoemen van vooroordelen (zoals racisme, seksisme en homofobie), sinds 2010 wereldwijd sterk zijn toegenomen, met een gelijktijdige piek in verschillende regio's na 2015 (Rozado, 2023, pp. 3–5). Dit wijst op een transnationale verspreiding van het woke-discours via globalisering, digitalisering en mediadynamiek, waarbij nieuwsmedia in onder andere Zweden, Canada en Australië zelfs eerder termen als 'racisme' en 'diversiteit' omarmden dan de Amerikaanse pers (Rozado, 2023, pp. 3–5).

### **2.5.2 Digitale mobilisatie en hyperzichtbaarheid**

Sociale media spelen hierin een centrale rol. De moord op George Floyd in 2020 en de daaropvolgende wereldwijde protesten onder de vlag van Black Lives Matter markeren het moment waarop 'woke'-bewustzijn en bijbehorende begrippen als systemisch racisme, white privilege en cancel culture internationaal doordrongen tot het publieke debat. Uit een grootschalige data-analyse van meer dan 50 miljoen Twitterberichten tussen 2013 en 2021 blijkt dat de hashtag #BlackLivesMatter in de week na Floyds dood alleen al leidde tot 3,4 miljoen originele berichten en 69 miljard interacties (Wirtschafter, 2021, p. 4). De piek werd bereikt op 8 juni 2020 met 1,2 miljoen originele berichten op één dag, een toename die eerdere golven van protest ver achter zich liet. Deze data tonen niet alleen een kwantitatieve groei in activistische communicatie, maar ook een kwalitatieve verschuiving in het online discours. Het gemiddelde aantal #BlackLivesMatter-berichten per dag verdrievoudigde ten opzichte van het jaar vóór Floyds dood, en het politieke profiel van de gebruikers bleef grotendeels consistent progressief (Wirtschafter, 2021, p. 4). Dit wijst op blijvende betrokkenheid, zonder dat tegenstanders de

beweging grootschalig hebben overgenomen. Deze statistieken illustreren hoe digitale mobilisatie leidde tot een diepgaande verschuiving in het publieke discours, waarbij sociale media veranderde in een katalysator voor wereldwijde bewustwording en activisme.

Tegelijkertijd benadrukken Sobande et al. (2022, pp. 1582–1583) hoe wokeness in digitale cultuur niet alleen verbonden is met progressieve activistische praktijken, maar ook is getransformeerd tot een “hyperzichtbaar” en vaak gecommmercialiseerd fenomeen. Hiermee wordt bedoeld dat woke ook een functie kreeg als esthetisch en ideologisch label binnen online identiteitsvorming, celebritycultuur en branding, waarbij zichtbaarheid en performativiteit belangrijke voorwaarden zijn geworden voor sociale engagement (Sobande et al., 2022, p. 1577). Deze processen weergeven hoe het begrip woke via digitale media, marktkrachten en culturele globalisering een nieuwe gelaagdheid heeft gekregen, en wereldwijd uiteenlopend wordt geïnterpreteerd, bekritiseerd en toegeëigend.

### **2.5.3 Het Verenigd Koninkrijk**

In het Verenigd Koninkrijk werd woke een fel bediscussieerd onderwerp, vooral in het kader van onderwijs, monumenten en koloniale geschiedenis. De regering onder Boris Johnson positioneerde zich herhaaldelijk tegen wat zij aanduidde als ‘woke excessen’, waarbij kritiek op het koloniale verleden werd weggezet als historische zelfhaat (Smith et al, 2023, p. 514). Tegelijkertijd ontstond verzet vanuit universiteiten en studentenbewegingen die juist pleitten voor dekolonisatie van het curriculum. Uit recent onderzoek blijkt dat wokeness in het Britse publieke debat sterk gepolitiseerd en geframed wordt binnen een bredere cultuurstrijdretoriek. In een analyse van Britse nieuwsmedia, Twitterdiscussies en een publieke survey identificeren Smith et al. (2023, pp. 519–525) zes dominante discourses in het Verenigd Koninkrijk over woke, variërend van ‘wokeness als bewustwording van structurele ongelijkheid’ tot ‘wokeness als morele hysterie, elitaire ideologie of autoritaire agenda’. In veel mediapublicaties werd woke geridiculiseerd en voorgesteld als bedreiging voor nationale identiteit en vrijheden, terwijl onder respondenten juist vaker waardering werd uitgesproken voor de onderliggende idealen van sociale rechtvaardigheid (Smith et al., 2023, pp. 518–519). Deze spanningen illustreren hoe het begrip functioneert als containerterm waarmee uiteenlopende maatschappelijke claims, van raciale gelijkheid tot genderinclusiviteit, in diskrediet worden gebracht of juist verdedigd.

#### **2.5.4 Frankrijk**

In Frankrijk is het begrip *woke* omstreden, omdat het botst met het republikeinse ideaal van universele gelijkheid. Franse politici en intellectuelen beschouwen het vaak als een “Angelsaksische import”, die haaks staat op het Franse model van *laïcité* en kleurblind burgerschap Behrent (2021, pp. 2–4). Zoals Behrent (2021) stelt, worden woke-achtige bewegingen in Frankrijk niet louter gezien als strijd voor sociale rechtvaardigheid, maar als een culturele houding die de nationale nadruk op abstracte gelijkheid ondermijnt ten gunste van groepsgebonden identiteiten en historische schuld. Deze botsing voedt het debat over de legitimiteit van identiteitsgebonden politiek binnen de Franse republikeinse traditie Behrent (2021, pp. 1–9). President Emmanuel Macron en zijn ministers waarschuwden expliciet voor het *wokisme* als een gevaar voor de nationale eenheid (Caulcutt, 2024).

#### **2.5.5 Duitsland**

In Duitsland zorgt de verspreiding van concepten als critical race theory en dekolonisatie eveneens voor debat, vooral in de context van musea, erfgoed en integratiebeleid (Van Dyk, 2022). Critici spreken van een overname van Amerikaanse identiteitspolitieke ideologieën die volgens hen niet passen bij de Duitse historisch-politieke cultuur van “vergangenheitsbewältigung”, het bewust verwerken van het naziverleden en streven naar collectieve verzoening. Kostner (2020) stelt dat het woke-discours zich heeft ontwikkeld van morele zuivering tot een roep om systeemverandering. Volgens Kostner (2020) gaat deze identiteitsgedreven beweging uit van de notie dat witte mensen collectief schuldig zijn aan structureel onrecht, wat leidt tot pogingen om ‘witheid’ institutioneel af te breken. Daarnaast betoogt Kostner (2020) aan dat deze benadering democratische kernwaarden, zoals individuele rechten en vrije meningsuiting, onder druk zet doordat afwijkende stemmen worden uitgesloten onder het mom van morele superioriteit en raciale gevoeligheid.

#### **2.5.6 Conclusie: Nationale herinterpretaties en discursieve strijd**

Concluderend, deze voorbeelden uit het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland laten zien dat woke zich bij uitstek leent voor ideologische herinterpretatie, afhankelijk van nationale gevoeligheden en politieke tradities. Bovendien herbevestigt dit hoe het begrip niet

vastligt, maar telkens opnieuw discursief wordt geladen. Dit is relevant, omdat het aantoont dat ook in Nederland woke waarschijnlijk niet als neutrale term functioneert, maar als een strijdtoneel waarin media, politici en opiniemakers strategisch betekenis geven aan sociale rechtvaardigheidsclaims, en ze soms juist delegitimeren.

## **2.6 Nederland: multiculturalisme, koloniale geschiedenis, en publieke debatten**

Ook in Nederland heeft het begrip woke zijn intrede gedaan. De manier waarop het wordt gebruikt, wordt sterk beïnvloed door de nationale geschiedenis, culturele waarden en politieke verhoudingen. Waar woke in de VS wortelt in de Afro-Amerikaanse burgerrechtenbeweging, is de Nederlandse invulling verbonden aan het koloniale verleden, debatten over identiteit en tolerantie. Deze sectie onderzoekt hoe die context de betekenis en inzet van woke in Nederland mede vormgeeft.

### **2.6.1 Tolerantie en structurele blinde vlekken**

Nederland heeft zichzelf lange tijd gepresenteerd als een tolerant en vooruitstrevend land, met een prominente rol in de legalisering van het homohuwelijk, vrouwenemancipatie en de vrijheid van meningsuiting (Lubbers et al., 2006, pp. 101–102). Zo werd Nederland in 2001 het eerste land ter wereld waar partners van gelijk geslacht konden trouwen. Deze progressieve zelfidentificatie botst echter met het uitblijven van structurele reflectie op het koloniale verleden en aanhoudende institutionele ongelijkheid.

### **2.6.2 Zwarte Piet, raciale stereotypen en activisme**

Een van de meest beladen onderwerpen in dit kader is het slavernijverleden van Nederland. Lange tijd bleef dit thema onderbelicht in het collectieve geheugen, vaak bedekt met nostalgische verwijzingen naar de “VOC-mentaliteit”, ooit zelfs positief benoemd door premier Balkenende (Koops, 2023). Pas recent, met de officiële excuses van premier Rutte in 2022, kreeg deze geschiedenis bredere aandacht, al leidde de top-down benadering van deze erkenning tot kritiek (Wekker, 2016, pp. 117–119). De discussie over deze excuses weerspiegelt een diepere strijd tussen het verlangen naar historische rechtvaardigheid en een diepgeworteld nationaal zelfbeeld van onschuld (El-Tayeb, 2011, pp. 28–29). Het Sinterklaasdebat, en in het bijzonder de

discussie rond Zwarte Piet, is illustratief voor deze spanningen. Voor critici is Zwarte Piet een racistisch stereotype; voor voorstanders betreft het een onschuldig cultureel erfgoed. Actiegroepen zoals Kick Out Zwarte Piet (KOZP) brachten deze kwestie nadrukkelijk onder de aandacht, geïnspireerd door de internationale woke-beweging en Black Lives Matter. De hevige maatschappelijke weerstand die hun activisme opriep, benadrukt de discrepantie tussen het progressieve zelfbeeld en de feitelijke maatschappelijke verhoudingen (Essed & Hoving, 2015, pp. 29–32).

### **2.6.3 Multiculturalismedebat en de opkomst van rechts-populisme**

Parallel daaraan ontwikkelde zich sinds de jaren 2000 een fel debat over multiculturalisme. Politieke figuren als Pim Fortuyn en Geert Wilders hebben het discours verschoven naar rechts, waarbij zij pleiten voor het behoud van een vermeend bedreigde Nederlandse cultuur (Prins, 2002, p. 367). In dit discours worden begrippen als diversiteit en inclusie vaak afgeschilderd als onderdeel van een zogenaamde “woke-ideologie” die nationale waarden zou ondermijnen.

Hoewel Nederland vooropliep in de erkenning van LHBT-rechten, is ook deze progressieve erfenis onderwerp geworden van politiek debat. Radicaal-rechtse partijen als de PVV en FvD gebruiken LHBT+-rechten soms instrumenteel als argument tegen islamitische immigratie, waarbij zij suggereren dat de islam fundamentele vrijheden bedreigt (Wilders, 2023, p. 6). Tegelijkertijd uiten deze partijen felle kritiek op wat zij beschouwen als woke indoctrinatie in het onderwijs, met name rond genderidentiteit en seksuele diversiteit (Segers, 2024, pp. 203–205). Daarnaast, spanning tussen behoud van tradities en structurele hervorming wordt verder versterkt door het seculiere karakter van de Nederlandse samenleving. Waar religie in de VS vaak een motor is voor politieke mobilisatie, ontbreekt zo’n verbindende kracht in Nederland (Van den Braak, 2018) Desondanks zijn morele argumenten nadrukkelijk aanwezig: waarden als vrijheid van meningsuiting, neutraliteit en tolerantie worden ingezet om zowel voor als tegen woke te pleiten (Van Reekum, 2014, pp. 25–44).

### **2.6.4 Politieke polarisatie rond woke**

Radicaal-rechtse partijen zoals FvD en PVV gebruiken woke als strijdterm tegen wat zij beschouwen als een links-morele elite. Thema’s als migratie, dekolonisatie van het onderwijs,

genderneutraliteit en de afschaffing van Zwarte Piet fungeren daarbij als symbolen van die vermeende ideologische agenda. Zo stelde Thierry Baudet dat woke een bedreiging vormt voor de Nederlandse identiteit en academische vrijheid (Forum voor Democratie, 2021). Deze retoriek sluit aan bij bredere rechts-populistische discoursen waarin culturele verandering wordt gepresenteerd als vervreemding van nationale waarden (Beukers, 2021; Zembylas, 2024, pp. 1–17).

Tegenover deze kritiek staat een progressief discours waarin partijen als GroenLinks, D66 en (deels) de PvdA pleiten voor een inclusiever nationaal narratief. In hun beleid en retoriek staan thema's als representatie, dekolonisatie en sociale rechtvaardigheid centraal, vaak geïnspireerd door academische en activistische benaderingen van gelijkheid en identiteit (Wekker, 2016, pp. 117–119; D66, 2025; GroenLinks, 2025). In dit gepolariseerde debat wordt regelmatig verwezen naar de “paradox van tolerantie” van Karl Popper (1945), die stelt dat een open samenleving alleen kan blijven bestaan als zij intolerantie actief bestrijdt (Talbi & Dutilh Novaes, 2024, pp. 56–61). Progressieven gebruiken dit argument om woke te verdedigen als noodzakelijk verzet tegen uitsluiting; conservatieven draaien het om en stellen juist dat woke zelf intolerant is tegenover afwijkende meningen (Talbi & Dutilh Novaes, 2024, pp. 56–61).

### **2.6.5 De rol van de Nederlandse media**

Verder spelen media een centrale rol in de positionering van het begrip woke in Nederland. Volgens Stuart Hall (1997, pp. 15–16) zijn media geen neutrale doorgevers van informatie, maar betekenisproducenten die maatschappelijke fenomenen actief vormgeven. Dit betekent dat in het publieke debat talkshows, kranten en sociale media dienen als arena's waarin strijd wordt gevoerd over wie mag spreken, welke perspectieven legitiem zijn, en welke morele kaders leidend zijn.

Hallin en Mancini (2004, p. 143) stellen dat nieuwsmedia in Nederland opereren binnen het democratic corporatist model, wat betekent dat tradities van perspluralisme, partijdige persgeschiedenis en sterke banden met politieke zuilen invloed uitoefenen op de manier waarop maatschappelijke thema's zoals woke worden behandeld. Hoewel de verzuiling formeel is afgenomen, weerspiegelen media nog altijd ideologische voorkeuren, wat zichtbaar is in de gefragmenteerde representatie van politieke en maatschappelijke thema's. Deze context versterkt de polarisatie rond het begrip: media functioneert zowel als katalysator van verontwaardiging als

podium voor representaties van sociale rechtvaardigheid. Hierdoor worden zij medespelers in de bredere strijd om de betekenis van woke.

### **2.6.6 Conclusie: Woke als strijdterm in het Nederlandse discours**

Ter afsluiting, in Nederland is woke uitgegroeid tot een beladen term in debatten over identiteit, gelijkheid en nationale waarden. Historische blinde vlekken, zoals het koloniale verleden en Zwarte Piet, botsen met het zelfbeeld van tolerantie. Politici, activisten en media gebruiken woke strategisch, wat leidt tot sterke polarisatie. Zo wordt woke in Nederland geen neutraal begrip, maar een inzet in bredere culturele en politieke strijd.

### **3. Methodologie**

#### **3.1 Onderzoeksmethode: kwalitatieve inhoudsanalyse**

Om inzicht te krijgen in hoe het begrip woke wordt gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia is gekozen voor een kwalitatieve onderzoeksbenadering, in het bijzonder kwalitatieve inhoudsanalyse. Deze methode is geschikt voor het onderzoeken van complexe en sociaal beladen concepten die geen eenduidige betekenis kennen, maar sterk afhankelijk zijn van context, interpretatie en discours (Schreier, 2013, pp. 1–2). Woke is bij uitstek zo'n concept: het roept uiteenlopende reacties op, wordt politiek geladen gebruikt en kent zowel positieve als negatieve connotaties. Kwalitatieve onderzoeksmethoden stellen de onderzoeker in staat om deze ambiguïteit te ontrafelen en daardoor de diepere betekenislagen en framingstrategieën in mediarepresentaties bloot te leggen (Ahmed et al., 2025, pp.1–5).

In tegenstelling tot kwantitatieve inhoudsanalyse, die gericht is op telbare, expliciete elementen zoals woordfrequentie of het voorkomen van frames, richt kwalitatieve inhoudsanalyse zich op het identificeren van impliciete betekenissen, discursieve structuren en symbolische betekenissen in mediateksten (Dumitrica & Oosterman, 2022). In deze benadering staan niet cijfers centraal, maar interpretatie: hoe wordt woke gerepresenteerd in nieuwsmedia, welke betekenissen en connotaties krijgen daaraan vorm, en hoe positioneren media woke binnen bredere maatschappelijke en politieke discussies?

Volgens Creswell en Creswell (2017) is kwalitatieve inhoudsanalyse bij uitstek geschikt voor verkennend onderzoek, waarbij de onderzoeksvraag nog open is en gericht is op het ontdekken van onderliggende patronen in sociale betekenisgeving (p. 173). De centrale onderzoeksvraag: 'hoe wordt woke gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia', vraagt om een benadering die niet alleen registreert wat er wordt gezegd, maar ook hoe en waarom.

##### **3.1.1 Media als betekenisproducenten**

Daarnaast maakt kwalitatieve inhoudsanalyse het mogelijk om mediaberichtgeving te analyseren als product van bredere sociaal-culturele processen. Zoals al eerder is beschreven, media zijn geen neutrale doorgeefluiken van informatie, maar fungeren als actieve betekenisproducenten (Hall, 1997, pp. 15–19). Dit betekent dat de manier waarop over 'woke'

wordt geschreven bijdraagt aan bredere publieke percepties van onderwerpen zoals racisme, gelijkheid, identiteit, vrijheid van meningsuiting en sociale rechtvaardigheid. Een kwalitatieve analyse maakt zichtbaar welke discursieve normalisaties plaatsvinden, en welke morele kaders of ideologische standpunten de berichtgeving sturen.

### **3.1.2 Toepassing op Nederlandse nieuwsmediabronnen**

Binnen deze studie zijn 50 artikelen afkomstig uit uiteenlopende Nederlandse nieuwsmedia verzameld en geanalyseerd. Door een diverse selectie te maken op basis van politieke oriëntatie, wordt recht gedaan aan de verscheidenheid aan representaties van woke in het Nederlandse medialandschap. In de analyse worden zowel nieuwsberichten als opiniestukken meegenomen.

De gekozen inductieve methode stelt de onderzoeker in staat om systematisch en flexibel te werk te gaan. Enerzijds worden de teksten thematisch gecodeerd en via meerdere rondes van analyse verfijnd. Anderzijds blijft er ruimte om tijdens het onderzoeksproces nieuwe inzichten, verschuivende betekenissen of onverwachte patronen te integreren. Door deze iteratieve, inductieve werkwijze wordt het mogelijk om niet alleen bestaande frames te herkennen, maar ook nieuwe vormen van representatie te ontdekken die nog niet eerder in de literatuur zijn benoemd (Borgstede & Scholz, 2021, pp. 2–6).

## **3.2 Onderzoeksmateriaal**

De selectie en samenstelling van het onderzoeksmateriaal worden in de volgende paragrafen nader toegelicht, zodat inzichtelijk wordt op welke wijze de diversiteit en relevantie van de steekproef is gewaarborgd

### **3.2.1 Selectiecriteria**

Om de relevantie en diepgang van de inhoudsanalyse te waarborgen, zijn er drie selectiecriteria gehanteerd.

Ten eerste moesten de artikelen expliciet de termen ‘woke’ of ‘wokisme’ bevatten, bijvoorbeeld in de kop, subkop of kerntekst. Deze voorwaarde voorkomt dat slechts oppervlakkige of terloopse verwijzingen naar het onderwerp in de analyse worden meegenomen.

Door te focussen op artikelen waarin de term daadwerkelijk voorkomt, wordt de kans vergroot dat de berichtgeving inhoudelijk ingaat op de discussie over wokisme in Nederland.

Daarnaast zijn uitsluitend artikelen geselecteerd die in het jaar 2024 zijn gepubliceerd. De keuze voor deze afbakening is gemaakt om een actueel beeld te verkrijgen van hoe wokisme op dit moment wordt gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia. Door te focussen op recente publicaties sluit de analyse aan bij de huidige maatschappelijke en politieke context, en worden de gevonden representaties en frames geplaatst binnen de meest actuele debatten en discoursen.

Een derde criterium betreft de minimale lengte van de artikelen. Artikelen met minder dan 300 woorden zijn uitgesloten van de analyse, omdat deze doorgaans te weinig inhoudelijke diepgang bevatten om betekenisvolle patronen en representaties te kunnen identificeren. Uitzondering hierop vormen zeer korte publicaties die desondanks een significante rol speelden in het publieke debat, zoals breaking news over woke-gerelateerde incidenten of controversiële uitlatingen die breed werden opgepikt in andere media.

Tot slot, naast de formele selectiecriteria is er bij de samenstelling van de steekproef ook rekening gehouden met enkele aanvullende overwegingen. Zo is bewust gezocht naar zowel progressieve als conservatieve nieuwsbronnen in de analyse te betrekken. Daarnaast is er gelet op het type nieuwsbron. Kwaliteitskranten kenmerken zich doorgaans door een meer diepgravende en analytische stijl, terwijl populaire media en online platforms vaker gebruikmaken van emotionelere of directere vormen van communicatie (Van Noije & Wennekers, 2019, p. 11). Dit contrast levert tenslotte waardevolle inzichten op in de uiteenlopende representaties en interpretaties van wokisme binnen het Nederlandse medialandschap.

### **3.2.2 Selectiemethode**

De steekproef is tot stand gekomen via een purposive quota sampling-strategie, passend bij de kwalitatieve aard van dit onderzoek. Deze aanpak combineert doelgerichte selectie van relevante bronnen met een evenwichtige verdeling over vooraf bepaalde categorieën, en wordt vaak toegepast in kwalitatief onderzoek om diversiteit en diepgang te waarborgen (Teddlie & Yu, 2007, p. 9).

Vervolgens is binnen elk geselecteerd medium gezocht naar artikelen die voldeden aan de

eerder genoemde selectiecriteria. Het zoeken van de artikelen vond plaats via de ingebouwde de ingebouwde zoekbalk van de nieuwswebsites, gecombineerd met externe tools zoals Google News, waarbij de termen ‘woke’ en ‘wokisme’ als zoekwoorden zijn gebruikt in combinatie met tijdsfilters voor het jaar 2024. Per medium is gestreefd naar het selecteren van circa vijf relevante artikelen, zodat een gebalanceerde spreiding over het volledige medialandschap kon worden gewaarborgd.

### **3.2.3 Geselecteerde artikelen**

Vanuit de genoemde selectiecriteria en steekproefmethode zijn uiteindelijk artikelen geselecteerd. Zoals al eerder is vastgesteld, zijn de geselecteerde nieuwsmedia voor dit onderzoek doelgericht gekozen om een breed en representatief spectrum van politieke oriëntaties binnen het Nederlandse medialandschap te weerspiegelen. Een overzicht van de verdeling van de geselecteerde artikelen per medium is te vinden in Appendix A.

Tot de links-progressieve categorie behoren Joop.nl, De Groene Amsterdammer en de Volkskrant. Joop.nl is het opinieplatform van BNNVARA en staat bekend om een uitgesproken sociaal-progressieve invalshoek en activistische toon (Pew Research Center, 2018). De Groene Amsterdammer vertegenwoordigt een kritische en diepgravende journalistieke stijl met een cultureel-progressieve oriëntatie, gericht op structurele maatschappelijke reflectie (Beukers & Coppes 2023). De Volkskrant, hoewel formeel een centrum-linkse kwaliteitskrant, biedt eveneens regelmatig ruimte aan progressieve perspectieven, vooral in haar opiniërende en culturele rubrieken (Pew Research Center, 2018).

Binnen het centrumsegment vallen NRC Handelsblad, Trouw en de NOS. NRC wordt doorgaans beschouwd als gematigd-liberaal, met een serieuze, analytische aanpak en aandacht voor zowel economische als culturele thema's (Pew Research Center, 2018). Trouw is geworteld in een christelijk-sociale traditie, met nadruk op zingeving, duurzaamheid en maatschappelijke rechtvaardigheid (Blokland, 2020). De NOS, als publieke nieuwsvoorzienaar, streeft naar objectiviteit en evenwichtige berichtgeving, hoewel zij vanuit verschillende politieke hoeken zowel van bias als van neutraliteit wordt beschuldigd (Pew Research Center, 2018).

Tot slot, aan de rechterzijde van het spectrum bevinden zich De Telegraaf, Elsevier Weekblad (EW), POWNED en De Andere Krant. De Telegraaf heeft een populistische inslag en

is kritisch op thema's als woke, immigratie en klimaatbeleid (Pew Research Center, 2018). Elsevier Weekblad positioneert zich als klassiek-liberaal en conservatief, met een sterke focus op economie, ondernemerschap en kritiek op 'progressieve ideologieën' (Beukers, 2023). POWNED is een publieke omroep met een expliciet anti-woke en anti-establishment profiel, vaak opererend op het snijvlak van satire en serieuze journalistiek (Pew Research Center, 2018). De Andere Krant representeert ten slotte een meer radicaal en alternatief-rechts geluid, dat regelmatig sceptisch is over mainstream media, overheidsbeleid en globalistische thema's. Hoewel de krant controversieel is vanwege het verspreiden van onorthodoxe en soms complottheoretische standpunten, is de opname hiervan relevant gezien haar invloed in online debatcultuur.

### **3.3 Sensitizing concepts**

Voor dit onderzoek zijn drie sensitizing concepts geformuleerd op basis van de literatuur over de representatie van woke, zoals besproken in het theoretisch kader. Deze concepten bieden geen vaste categorieën of meeteenheden, maar functioneren als richtinggevende denkkaders die de onderzoeker helpen bij het oriënteren van de analyse. Ze blijven gedurende het onderzoeksproces open voor verdere verfijning of bijstelling (Bowen, 2006, pp. 13–15)

Een eerste sensitizing concept is cultuurstrijd. In de literatuur wordt woke vaak geplaatst binnen bredere maatschappelijke conflicten waarin uiteenlopende groepen strijden over normen, waarden en betekenissen (Hunter, 1991; Laclau & Mouffe, 1985, p. 112–113). Dit concept helpt om te verkennen hoe woke gepositioneerd wordt binnen bredere maatschappelijke tegenstellingen.

Daarnaast fungeert polarisatie als sensitizing concept. Diverse studies tonen aan dat woke-discoursen geregeld gepaard gaan met scherpe tegenstellingen en een verscherping van het publieke debat (Sobande, Yelin & Saha, 2022). Polarisation wijst in dit onderzoek op een analytisch vertrekpunt om te onderzoeken hoe tegenstellingen zichtbaar worden gemaakt of uitvergroot in mediateksten.

Tot slot wordt framing gehanteerd als sensitizing concept, in lijn met Entman (1993, p. 52). Framing verwijst naar de wijze waarop media bepaalde aspecten van een onderwerp selectief benadrukken, waardoor specifieke interpretaties en betekenissen worden geconstrueerd. Dit concept biedt handvatten om te analyseren welke narratieven en perspectieven rondom woke door nieuwsmedia worden vormgegeven.

Deze sensitizing concepts sturen de analyse op hoofdlijnen, maar blijven flexibel en worden tijdens het onderzoeksproces verder aangescherpt in samenspel met de data (Boeije, 2010, h. 5–6).

### **3.4 Analyse**

Omdat in dit onderzoek een thematische analyse is uitgevoerd volgens de richtlijnen van Braun en Clarke (2006, pp. 5–7, 16), wordt systematisch onderzocht hoe patronen en terugkerende representaties van woke zichtbaar worden in Nederlandse nieuwsmedia. Deze methode is geschikt voor het inductief identificeren van betekenissen in complexe, sociaal beladen vraagstukken zoals wokisme. In de volgende paragrafen wordt dit proces verder in delen toegelicht.

#### **3.4.1 Voorbereiding en datavertrouwdheid**

De eerste stap in het analyseproces bestond uit het vertrouwd raken met het onderzoeksmateriaal (Braun en Clarke, 2006, p. 16). Hierbij is de volledige dataset, bestaande uit 50 geselecteerde nieuwsartikelen en opiniestukken over wokisme in Nederlandse media, zorgvuldig doorgelezen. Deze fase is essentieel bij sociaal-politieke onderwerpen zoals woke, omdat de betekenissen sterk afhankelijk zijn van context, framing en discursieve wisselwerking (Zembylas, 2024). Het bekend raken met de toon, taal en thematische terugkerende elementen in de berichtgeving vormde de basis voor het verdere coderingsproces.

#### **3.4.2 Codering in fasen: open, axiaal en selectief**

Voor de uitvoering van de inhoudsanalyse in dit onderzoek werd gebruikgemaakt van het kwalitatieve analyseprogramma ATLAS.ti. Dit is een softwaretool die wordt gebruikt voor het coderen en analyseren van tekstdata, waarmee grote hoeveelheden kwalitatieve gegevens

systematisch kunnen worden beheerd en geanalyseerd. Hiermee konden verschillende patronen en thema's geïdentificeerd worden die inzicht gaven in de representaties van wokisme in de Nederlandse media.

In de eerste fase, open codering, wordt er gefocust op het genereren van initiële codes (Braun en Clarke, 2006, p.18). Hierbij is het materiaal gesegmenteerd in betekenisvolle fragmenten. Een fragment wordt gedefinieerd als een samenhangend stuk tekst dat een afzonderlijk thema, perspectief of representatie van woke bevat. Deze fragmenten zijn gecodeerd op basis van hun inhoud, waarbij in de eerste fase gebruik werd gemaakt van open codering. In deze fase zijn tekstsegmenten gelabeld met beschrijvende codes die de inhoud samenvatten. De verschillende fragmenten en codes werden continu vergeleken om consistentie te waarborgen, waarbij fragmenten over gelijksoortige onderwerpen dezelfde code kregen (Boeije, 2010, h. 5–6). Voorbeelden van initiale codes waren onder meer: “woke als bedreiging voor vrije meningsuiting”, “woke als morele plicht”, “woke als eliteproject”, en “woke als identiteitspolitiek”. Deze codes zijn tijdens de analyse visueel geordend en gecategoriseerd met behulp van het digitale analyseprogramma ATLAS.ti, dat werd gebruikt voor het beheren, annoteren en structureren van de data.

Tijdens de open codering heeft de data ook een proces van iteratieve codering doorlopen, wat betekent dat aanvullende codering rondes zijn uitgevoerd om de initiële categorieën verder te verfijnen en specifieker te maken (Ahmed et al., 2025, p. 3). Dit iteratieve proces maakt het mogelijk om nieuwe codes en patronen te ontdekken naarmate de analyse vordert, waardoor een genuanceerd beeld ontstaat van hoe woke wordt gerepresenteerd in de Nederlandse media (Schrijer, 2014).

In de tweede fase, axiale codering, is er gezocht naar thema's en zijn verwante codes samengevoegd tot overkoepelende categorieën. Dit proces leidde tot reductie en herstructurering van het oorspronkelijke codeschema. Er werd hierbij gelet op de onderlinge relaties tussen fragmenten, terugkerende narratieve patronen, en dominante tegenstellingen (bijv. vrijheid vs. censuur, woke als vooruitgang vs. woke als bedreiging). Ook zijn in deze fase de eerder geïdentificeerde sensitizing concepts uit het theoretisch kader ingezet als interpretatiekader om bredere thema's te herkennen (Blumer, 1954, p. 3–10 ; Sobande et al., 2022, 1582–1585).

De voorlopige thema's zijn herhaaldelijk getoetst aan het bronmateriaal. Fragmenten en

codes zijn continu vergeleken om consistentie en coherentie te waarborgen (Boeije, 2010, h. 5–6).

In de laatste fase van het analyseproces draait het om het definiëren en benoemen van thema's en is uitgevoerd via selectieve codering. Hierbij staan de relaties tussen thema's en hoofd- en subcategorieën centraal. In deze stap zijn de belangrijkste terugkerende representaties van woke geconsolideerd tot thematische clusters die uiteindelijk als basis dienen voor de beantwoording van de hoofdvraag. Denk hierbij aan overkoepelende representaties zoals: woke als ideologisch project, woke als te tolerant jegens immigratie, woke als overdreven gevoeligheid en woke als poging tot empathie en rechtvaardigheid.

Tot slot, voor de rapportage zijn de thema's verwerkt in een thematische codeboom en systematisch gepresenteerd in de resultaten. Hierbij wordt zichtbaar hoe woke discursief wordt gepositioneerd in de Nederlandse nieuwsmedia.

### **3.4.3 Codeboom**

De coderingen zijn uiteindelijk gegroepeerd tot drie centrale thema's, die vervolgens zijn uitgewerkt in onderliggende subthema's en concrete codecategorieën. Deze structuur vormt de basis voor de resultaten. De codeboom is thematisch opgebouwd en reflecteert structurele patronen in de representatie van woke in het medialandschap. De structuur heeft bijgedragen aan het identificeren van terugkerende discoursen, sentimenten en framing in de geanalyseerde artikelen.

#### **1. Woke als bron van polarisatie en conflict**

- Politieke en ideologische strijd
  - Zorgen over vrijheid van meningsuiting
  - Uitsluiting van conservatieve stemmen
  - Woke als radicale ideologie / vergelijking met extreemrechts
  - Kritiek op diversiteitsbeleid en economische gevolgen
- Religieus conflict
  - Weerstand vanuit christelijke hoek (moreel verval)
  - Botsing woke en religieuze symboliek
  - Spanningen rond islam en seculiere samenleving
- Migratie en integratie
  - Kritiek op slachtofferschap en slachtofferschapsethiek
  - Migranten als profiteur van voorzieningen

- Inclusie leidt tot vermeende nadelen voor autochtone Nederlanders
- Gevoel van vervreemding en verlies van culturele identiteit
- Seksualiteit en gender
  - Afnemende acceptatie van seksuele diversiteit
  - Praktische spanningen rond genderinclusief beleid
  - LHBTI-beleid als onderdeel van ‘woke-agenda’
  - Zorgen over invloed van woke op jongeren en gezinswaarden
- Ras en racisme
  - Zwarte Piet als cultuurstrijsymbool
  - Kritiek op slachtofferschap en identiteitsverwachtingen
  - Twijfels over de ernst van racisme in Nederland
  - Dekolonisatie als politiek project in het onderwijs
- Nationale identiteit en cultuur
  - Woke als aanval op nationale trots en geschiedenis
  - Herwaardering van nationalisme als tegenreactie
  - Nostalgie naar duidelijke culturele normen en tradities

## 2. Woke als bedreiging en ideologisch project

- Woke als doorgeslagen
  - Overgevoeligheid en slachtofferschapscultuur
  - Cancelcultuur en sociale controle
  - Morele verhevenheid en betutteling
  - Taalverandering en culturele verwarring
  - Censuur en aanpassing van kunst/cultuur
  - Oneerlijke voorkeursbehandeling
- Woke als besmetting van instituties
  - Universiteiten als broeinest van woke
  - Studenten als dragers van woke-ideologie en vermenging van wetenschap en activisme
  - Media niet langer neutraal door woke-invloed
- Woke als mislukt of ineffectief
  - Woke als oppervlakkige marketingtrend
  - Woke leidt tot uitsluiting en sociale druk
  - Woke ondermijnt traditie en culturele stabiliteit
  - Selectieve aandacht binnen diversiteitsbeleid
- Woke als maatschappelijke bedreiging
  - Woke als gevaar voor opvoeding van jongeren en identiteitsvorming
  - Woke als dreiging voor educatie en seksuele voorlichting
  - Woke als oorzaak van sociale ontwrichting en radicalisering

## 3. Woke als emancipatie en bewustwording

- Woke als erkenning van ongelijkheid
- Woke als oproep tot bewustzijn
- Woke als poging tot empathie en rechtvaardigheid

De uiteindelijke codeboom is opgebouwd uit drie overkoepelende thema's:

### Thema 1: 'Woke als bron van polarisatie en conflict'

Dit thema bevat codes die beschrijven hoe woke wordt gepositioneerd als inzet van maatschappelijke, culturele en ideologische spanningen in de Nederlandse context. Subthema's binnen deze categorie omvatten onder andere: het politieke debat over vrijheid van meningsuiting, religieuze conflicten tussen woke-normen en traditionele geloofswaarden, en maatschappelijke discussies over migratie, gender, racisme en nationale identiteit. Binnen deze subdomeinen keren discursieve patronen terug waarin woke wordt geassocieerd met identitaire spanningen, culturele fragmentatie en de veronderstelde ondermijning van nationale tradities, vaak in relatie tot Amerikaanse invloeden.

### Thema 2: 'Woke als bedreiging en ideologisch project'

Binnen dit thema zijn codes opgenomen die laten zien hoe woke wordt geframed als overdreven, dogmatisch, ineffectief of zelfs schadelijk. Nieuwsberichten representeren woke hierin als onderdeel van een ideologisch project of als symboolpolitiek die polarisatie aanwakkert zonder structurele verbetering te realiseren. Subthema's binnen deze categorie zijn onder andere: 'woke als doorgeslagen', 'woke als maatschappelijke bedreiging' en 'woke als mislukt of ineffectief'. Ook frames over cancelcultuur en de vermeende inperking van academische of journalistieke objectiviteit vallen hieronder.

### Thema 3: 'Woke als emancipatie en bewustwording'

Het derde thema bevat codes die verwijzen naar meer genuanceerde of positieve representaties van woke. Hoewel het dominante discours rond woke vaak negatief of polariserend is, worden in sommige artikelen alternatieve frames zichtbaar waarin woke wordt gepresenteerd als een legitieme oproep tot bewustwording, empathie of sociale rechtvaardigheid. Subthema's binnen dit cluster omvatten: 'woke als erkenning van ongelijkheid', 'woke als oproep tot bewustzijn' en 'woke als poging tot empathie en rechtvaardigheid'. Deze perspectieven zijn minder prominent aanwezig, maar tonen aan dat woke ook wordt gerepresenteerd als onderdeel van bredere emancipatoire bewegingen tegen structurele uitsluiting.

### 3.5 Validiteit en betrouwbaarheid

Binnen kwalitatief onderzoek worden betrouwbaarheid en validiteit anders benaderd dan in kwantitatieve tradities, omdat het hier niet gaat om meetnauwkeurigheid of generaliseerbaarheid in statistische zin, maar om geloofwaardigheid, transparantie en analytische scherpte (Boeije, 2010, p. 161). In dit onderzoek zijn verschillende strategieën toegepast om de kwaliteit van de analyse te waarborgen.

Ten eerste is er gestreefd naar interne validiteit (credibility) door middel van zorgvuldige thematische analyse waarin de codering inductief is opgebouwd vanuit de data, in lijn met de fasen zoals beschreven door Braun en Clarke (2006, pp. 16–20). De thema's zijn pas na meerdere coderondes gevormd, op basis van terugkerende patronen in het materiaal, en zijn voortdurend getoetst aan de oorspronkelijke context van de citaten. Hierdoor wordt vermeden dat de interpretaties los komen te staan van het empirisch materiaal. Daarnaast is de betrouwbaarheid (reliability) van het onderzoeksproces verhoogd door het hanteren van een transparante en systematische werkwijze. Alle gecodeerde artikelen zijn opgeslagen en geanalyseerd in ATLAS.ti, waarbij gebruik is gemaakt van memo's, codecommentaren en versiebeheer. Hierdoor is het analysetraject controleerbaar en navolgbaar (Nowell et al., 2017, pp. 2–4). Om de validiteit van de interpretaties te versterken, zijn sensitizing concepts uit de literatuur gebruikt als richtinggevende denkkaders (Charmaz, 2006, pp. 16–17), zonder de inductieve openheid van de analyse te ondermijnen. Deze concepten hielpen bij het dieper interpreteren van terugkerende patronen, maar zijn dus niet dwingend opgelegd.

Tot slot, hoewel externe validiteit (generaliseerbaarheid) in kwalitatief onderzoek beperkt is, bieden de bevindingen wel analytische generaliseerbaarheid (Yin, 2018, h. 2): de representaties die in deze casestudy van Nederlandse nieuwsmedia zijn gevonden, kunnen illustratief zijn voor bredere discoursen over 'woke' in West-Europese contexten.

## 4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd. De structurering volgt de codeboom zoals weergegeven in paragraaf 3.4. Op basis van de thematische analyse, uitgevoerd met de kernvraag ‘Hoe wordt woke gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia?’, zijn drie overkoepelende thema’s geïdentificeerd die richtinggevend zijn voor de resultaten. Deze thema’s zijn: ‘woke als bron van polarisatie en conflict’, ‘woke als bedreiging en ideologisch project’ en ‘woke als emancipatie en bewustwording’. In de volgende paragrafen worden deze thema’s nader toegelicht en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden uit de geanalyseerde nieuwsberichten en opiniestukken.

### 4.1 Woke als bron van polarisatie en conflict

In veel artikelen gebruiken auteurs woke als inzet van een bredere maatschappelijke strijd, waarin uiteenlopende groepen lijnrecht tegenover elkaar staan. Er keren zes terugkerende discussies steeds terug, die samen laten zien hoe woke wordt verbonden aan polarisatie en maatschappelijke spanningen.

#### 4.1.1 Politieke en ideologische strijd

Veel artikelen gebruiken woke als inzet van een politieke en ideologische strijd, waarbij links en rechts tegenover elkaar staan. In deze overkoepelende categorie, komen telkens vier terugkerende sentimenten naar voren die laten zien hoe woke volgens de auteurs bijdraagt aan polarisatie en spanningen in de samenleving.

Ten eerste, in diverse artikelen maken auteurs zich zorgen dat woke ten koste gaat van de vrijheid van meningsuiting. Volgens hen verschuift de aandacht te veel naar identiteit en kwetsbaarheid, waardoor afwijkende meningen minder ruimte krijgen. *NRC Handelsblad* vat dat als volgt samen: “Het resultaat, volgens De identiteitsval? Mensen worden aangesproken en beoordeeld op wat ze zijn, niet op wie ze zijn. De vrijheid van meningsuiting wordt ondergeschikt gemaakt aan de gevoeligheden van gekwetsten” (*NRC Handelsblad*, 7 maart 2024)

Daarnaast klinkt in verschillende artikelen het gevoel dat conservatieve stemmen steeds minder ruimte krijgen in het maatschappelijke debat. Vooral in de media, op universiteiten en binnen de cultuursector zouden traditionele opvattingen worden genegeerd of buitengesloten. Een opiniestuk in *Elsevier Weekblad* laat dat gevoel van frustratie goed zien:

En toch krijg ik er steeds minder zin in. Natuurlijk zullen veel lezers instemmend reageren. [...] Maar intussen is er aan de andere kant van het debat die oorverdovende stilte. Geen kritisch vermogen, geen ruimte voor een eerlijk en verhelderend gesprek. (*Elsevier Weekblad*, 26 juni 2024)

Eveneens schetsen auteurs woke als een doorgeschoten, radicale ideologie. Hierbij auteurs beschrijven woke niet als een eerlijke strijd voor gelijkheid, maar als iets dat wordt opgedrongen door progressieve elites. Daarbij wordt woke soms zelfs vergeleken met extreemrechts, in de zin dat het net zo dogmatisch en intolerant zou zijn tegenover andere meningen. Die gedachte komt ook terug in een opiniestuk van *Joop*:

Met betrekking tot het opleggen van een gedachtengoed, zien we hetzelfde patroon met de opkomst van WOKE. Wat ooit zo mooi begon met de #MeToo-beweging, is inmiddels gekaapt door extremisten. We bombarderen mensen met bepaalde ideeën en normen over gelijkheid en inclusie, maar op zo'n opdringerige manier dat het vaak averechts werkt. (*Joop*, 23 september 2024)

Tot slot, klinkt er in enkele artikelen kritiek op de invloed van woke binnen bedrijven en instellingen. Volgens tegenstanders draait diversiteitsbeleid vaak uit op politieke correctheid en leidt het tot economische schade. Daarbij wordt geregeld verwezen naar de slogan “go woke, go broke”, die suggereert dat bedrijven zich financieel in de vingers snijden met te ver doorgevoerd woke-beleid. *Elsevier Weekblad* haalt dat voorbeeld aan uit de Verenigde Staten: “Steeds meer Amerikaanse bedrijven keren op hun schreden terug en gooien radicaal diversiteitsbeleid in de prullenbak” (*Elsevier Weekblad*, 9 september 2024).

Samenvattend wordt woke in de artikelen gepresenteerd als symbool van bredere maatschappelijke spanningen. Auteurs koppelen het aan zorgen over vrijheid van meningsuiting, uitsluiting van conservatieven en de invloed van een progressieve elite. Ook klinkt kritiek op de

economische gevolgen, vooral rond diversiteitsbeleid. Het debat raakt daarmee aan diepere frustraties over polarisatie, macht en identiteit

#### 4.1.2 Religieus conflict

In verschillende artikelen schuurt woke met religieuze overtuigingen en tradities. Vooral op het gebied van geloof, seksualiteit en culturele uitingen botsen progressieve normen met christelijke en islamitische waarden. Daarbij vallen drie terugkerende discussies op.

Om te beginnen wordt er, met name binnen christelijke kringen, weerstand geuit tegen wat wordt gezien als moreel verval, opgedrongen door progressieve ideeën over seksualiteit, gender en opvoeding. In *De Groene Amsterdammer* wordt die weerstand verbonden aan bredere politieke krachten: 'Er is ook overlap tussen het christelijke nationalisme en extreemrechts, met het hameren op traditionele waarden. Samen tegen homorechten, tegen abortus, tegen woke, tegen emancipatie en feministen' (*De Groene Amsterdammer*, 7 februari 2024).

Een ander terugkerend conflictpunt is de spanning tussen religieuze opvattingen over geslacht en seksualiteit en het inclusieve discours van genderdiversiteit binnen het woke-kader. Zo leidde de vermeende uitbeelding van het Laatste Avondmaal door een dragqueen tijdens de Olympische Spelen 2024 ceremonie in Parijs tot publieke verontwaardiging. *NRC Handelsblad* schrijft over de commotie: "Vorig weekend waren veel doe-normaal roepers bijvoorbeeld boos over de zogenaamd blasfemische openingsceremonie van de Olympische Spelen, waar het Laatste Avondmaal zou zijn uitgebeeld door een dragqueen. Niet normaal, zo was de conclusie" (*NRC Handelsblad*, 3 augustus 2024).

Als laatste wordt binnen de discussie over de islam woke soms indirect verbonden aan multiculturele spanningen rond religieuze eisen in seculiere contexten. In een artikel van *De Telegraaf* legt de schrijver een verband tussen religieuze praktijken en bredere maatschappelijke frictie: "Maar de anti-westerse weekendscholen, de daders van de Jodenjacht, degenen die aandringen op religieuze symbolen, gebedsruimtes en religieuze spijswetten in seculiere instellingen komen wel stevast uit die hoek, en daarom moeten we dat benoemen en

aanpakken” (*De Telegraaf*, 22 november 2024). Hier wordt de spanning zichtbaar tussen religieuze minderheden enerzijds en de bescherming van seculiere, westerse waarden anderzijds.

Kortom, de artikelen laten zien dat het woke-debat regelmatig botst met religieuze tradities en waarden. Vooral wanneer het gaat om seksualiteit, gender en geloofssymbolen leidt dit geregeld tot felle reacties. Die spanningen draaien vaak om de vraag hoe ver progressieve normen mogen ingrijpen op religieuze overtuigingen, en hoe seculiere samenlevingen omgaan met die culturele verschillen.

#### **4.1.3 Migratie en integratie**

Ook in debatten rond migratie en integratie duikt het begrip woke op als bron van polarisatie. In de artikelen wordt vaker gesuggereerd dat progressieve discoursen over racisme, inclusie en gelijkwaardigheid leiden tot spanningen tussen autochtone Nederlanders en mensen met een migratieachtergrond. Er keren drie representaties herhaaldelijk terug.

In diverse artikelen klinkt de kritiek dat migranten en mensen van kleur zich te makkelijk beroepen op slachtofferschap. Dat zou leiden tot vermoeidheid en weerstand, vooral onder mensen die zich telkens aangesproken voelen op hun huidskleur. In *Elsevier Weekblad* schrijft een opiniemaker hierover, verwijzend naar activiste Yusra Abdullahi:

Ook al geef ik hiermee toe aan die enorme drogreden, ik heb steeds minder zin om alsmaar die ‘witte man’ uit te hangen. Die vermoeidheid is doodzonde. Voor het publieke debat, maar ook voor de slachtoffers van racisme en discriminatie. Onder wie misschien wel, als ik ernaast zit, Yusra Abdullahi zelf.

(*Elsevier Weekblad*, 26 juni 2024)

Een ander sentiment dat auteurs ook uiten, is dat van de migrant als profiteur van Nederlandse voorzieningen. Hierbij wordt gewezen op het onevenredige gebruik van publieke middelen en voorzieningen door mensen met een migratieachtergrond, vaak zonder blijvende bijdrage aan de samenleving. In een artikel van *PowNed* wordt dit op cynische wijze verwoord:

Het enige wat ze nog wil doen in Nederland is haar opleiding pedagogische wetenschappen afronden. Is dat gebeurd, dan zijn ze weg. Lekker dan! Nog even de gesubsidieerde opleiding afmaken en dan de benen nemen om in Marokko verder te leven. Lekker consequent! Zou zij weten dat de belastingbetaler gewoon meebetaalt aan haar studie?

(*PowNed*, 2 oktober 2024)

In sommige artikelen wordt woke breder neergezet als symbool van doorgeschoten tolerantie onder het mom van inclusie. Volgens die auteurs pakken keuzes die worden gemaakt onder het mom van inclusie vaak nadelig uit voor autochtone Nederlanders. Vooral op de woningmarkt zou dat zichtbaar zijn. *De Andere Krant* schrijft daarover: “Dit roept ethische vragen op. Woningmarkt: immigranten krijgen prioriteit bij woningtoewijzing, de prijzen stijgen, jongeren staan buitenspel” (*De Andere Krant*, 5 november 2024).

Ten slotte komt in de berichtgeving naar voren dat autochtone Nederlanders zich vervreemd of achtergesteld voelen in hun eigen land. Schrijvers verbinden deze gevoelens dan ook aan thema's als massa-immigratie, verlies van culturele identiteit en een politieke elite die onvoldoende oog zou hebben voor 'de gewone Nederlander'. Zoals een citaat uit *De Telegraaf* luidt: “Maar als ik jong was, zou ik niet meer in dit land wonen. De klimaathoax, de aanvallen op cultuur, identiteit en gezin, de massa-immigratie, de pensioenroof: we lopen blind het ravijn in” (*De Telegraaf*, 28 november 2024). In deze passage wordt woke indirect verbonden aan bredere maatschappelijke onvrede, waarin zorgen over migratie en culturele verandering samenkomen.

Samenvattend laat de berichtgeving zien dat woke nauw verweven is met bredere discussies over migratie, slachtofferschap en culturele verandering. Woke fungeert daarbij niet alleen als symbool voor inclusie, maar ook als projectiescherf voor frustraties over ongelijkheid en maatschappelijke spanningen

#### **4.1.4 Seksualiteit en Gender**

In verschillende artikelen wordt woke verbonden aan maatschappelijke discussies over seksualiteit, gender en opvoeding. Vooral thema's als inclusie, taalgebruik en LHBTI-beleid

roepen sterke reacties op. Daarbij klinkt vaak de zorg dat traditionele normen en waarden onder druk staan door een progressieve agenda. Er keren vijf terugkerende punten regelmatig terug.

Hoewel woke idealiter staat voor inclusie, beweren sommige artikelen juist dat de acceptatie van seksuele diversiteit onder druk staat, wat suggereert dat het maatschappelijke draagvlak voor inclusie verslapt. In een artikel van *PowNed* wordt een onderzoek aangehaald waaruit blijkt dat jongeren in toenemende mate negatief staan tegenover homoseksualiteit:

Maar uit onderzoek blijkt nu dat de homo-acceptatie onder jongeren in HEEL NEDERLAND afneemt. Meer dan de helft van de jongeren vindt het raar, erg raar of zelfs verkeerd als twee personen van dezelfde sekse verliefd op elkaar worden, aldus de GGD” (*PowNed*, 5 juni 2024).

Deze constatering staat haaks op het optimistische beeld van een steeds tolerantere samenleving.

Verder zijn er ook kritiekpunten in de artikelen te vinden op de praktische implicaties van genderinclusief beleid. In het bijzonder wordt verwezen naar spanning tussen erkenning van genderdiversiteit en bestaande maatschappelijke structuren. Zoals *de Volkskrant* stelt:

Het is bovendien waar dat onze moderne wereld is ingedeeld aan de hand van het binaire onderscheid man-vrouw. Als je daaraan nog meer categorieën wilt toevoegen, kom je op heel veel praktische plekken, zoals openbare toiletten, gevangenissen en sporttoernooien, enorm in de knel.

(*de Volkskrant*, 26 oktober 2024)

De auteur lijkt hier woke neer te zetten als een ideologisch streven dat maar moeilijk te verenigen is met de dagelijkse praktijk.

In meerdere artikelen klinkt de suggestie dat LHBTI-rechten steeds meer deel uitmaken van een bredere ‘woke-agenda’. Volgens critici worden beleidskeuzes daarbij niet gemaakt op basis van universele rechten, maar vanuit ideologische voorkeur. *De Telegraaf* koppelt die kritiek aan de organisatie *Queer Amsterdam*: “Ondanks amateurisme en onbeschoft gedrag bij Queer Amsterdam, hielp de gemeente de ‘woke’ variant van Pride met flinke subsidieaanvragen

waarvoor ook uitzonderingen op regels gemaakt werden” (*De Telegraaf*, 28 november 2024). De auteurs zetten vraagtekens bij wat zij zien als bevoordeling van progressieve identiteitsgroepen via gemeentelijk beleid.

Als laatste bespreken sommige artikelen de invloed van woke-ideeën op jongeren, waarbij seksuele en genderdiversiteit als onderdelen van woke worden ingezet in het debat over traditionele gezinswaarden en stabiele identiteitsvorming. In een ander artikel van *De Groene Amsterdammer* wordt deze zorg als volgt besproken: “Deze partijen maken zich zorgen over ideeën waarmee jongeren ‘besmet’ kunnen raken en die hun wereldbeeld ondermijnen. Homoseksualiteit en transgenders bedreigen klassieke gezinswaarden” (*De Groene Amsterdammer*, 23 oktober 2024). De auteur laat hiermee vooral de angst zien die bij politiek rechts speelt waarbij progressieve opvattingen over gender en seksualiteit zouden leiden tot morele verwarring bij jongeren.

In het kort laten de artikelen zien dat discussies over woke, seksualiteit en gender vaak gepaard gaan met zorgen over de impact op traditionele normen. Auteurs uiten of bespreken de kritiek op genderdiversiteit in de praktijk, het politiseren van LHBTI-beleid en het gevoel dat inclusie ten koste gaat van andere groepen. Vooral de angst dat jongeren beïnvloed worden door progressieve ideeën keert regelmatig terug als bron van maatschappelijke onrust.

#### **4.1.5 Ras en racisme**

In meerdere artikelen wordt woke direct gekoppeld aan discussies over ras, racisme en historische ongelijkheid. Vooral het antiracistische activisme en het streven naar dekolonisatie roepen in de berichtgeving sterke reacties op. Daarbij wordt woke enerzijds verbonden aan rechtvaardigheid en bewustwording, maar anderzijds bekritiseerd als moralistisch, polariserend of overdreven. Er vallen vier discussies op die steeds terugkomen

Eén van de meest beladen discussies in het debat over racisme is die rondom Zwarte Piet. In de artikelen wordt dit onderwerp vaak neergezet als frontlijn in de bredere cultuurstrijd, waar traditie en activisme tegenover elkaar staan. *De Telegraaf* beschrijft hoe dit Sinterklaasfeest is veranderd:

Actievoerders horen niet thuis bij een intocht. Of ze nu voor of tegen Zwarte Piet zijn. Toch is de woede van de tegendemonstranten begrijpelijk. Het kinderfeest is ingrijpend veranderd. Zwarte Piet is vervangen door roetveegpiet, winkelketens schraptten elke verwijzing naar Zwarte Piet en op sommige plekken is het Sinterklaasfeest uit angst voor acties zelfs helemaal verdwenen.

(*De Telegraaf*, 18 november 2024)

De auteur probeert hier te laten zien hoe veranderingen rondom Zwarte Piet door sommigen worden ervaren als verlies van traditie en bron van maatschappelijke onrust.

Daarnaast worden activisten en mensen van kleur in enkele artikelen neergezet als te gevoelig of als nadrukkelijk opererend vanuit een slachtofferschapsperspectief. In *Elsevier Weekblad* wordt dit verwoord in de context van kritiek op linkse identiteitsverwachtingen:

Dat ze vanuit linkse hoek wordt beschimpt, en zelfs gezien als een verrader, heeft te maken met het idee dat iedereen met een niet-witte huidskleur onderdrukt is en daarom een slachtofferrol behoort te bekleden, en dus automatisch links zal zijn. Dat is precies wat Badenoch niet doet.

(*Elsevier Weekblad*, 14 november 2024)

Bovendien betwijfelen sommige auteurs in de artikelen expliciet of racisme in Nederland wel zo wijdverspreid is als door activisten wordt beweerd. Het beschuldigen van anderen van racisme zou volgens hen te snel en te gemakkelijk gebeuren, waarmee de ernst van echte gevallen wordt ondermijnd. Zoals in een artikel van *Joop*: "Het is makkelijk om tegenwoordig te roepen dat de Nederlander racistisch is, maar laten we de Nederlander eens vergelijken met andere landen" (*Joop*, 23 september 2024).

Tot slot klinkt in sommige artikelen kritiek op de roep om dekolonisatie binnen het onderwijs. Die wordt daar niet gezien als een neutrale herwaardering van het verleden, maar als politiek project dat het vrije denken zou beperken. In *NRC Handelsblad* wordt bijvoorbeeld filosoof Gerben Blaauw geciteerd, die zich afvraagt: "Maken kritische rassentheorieën, dekolonisatie, feminisme en global justice onze studenten tot betere analytische denkers?" De

auteur van het artikel voegt daaraan toe: "Wat Blauw hier bedoelt, is dat hij liever niet hoort hoe kolonialisme en machtsverhoudingen nog steeds doorwerken" (*NRC Handelsblad*, 20 juni 2024).

In een notendop laten de artikelen zien dat discussies over woke en racisme sterk gepolariseerd zijn. Waar activisten strijden voor gelijkheid en erkenning, wordt dit door critici regelmatig weggezet als overdreven slachtofferschap of als bedreiging van traditie. Vooral het debat over Zwarte Piet, beschuldigingen van racisme en dekolonisatie laat zien hoe gevoelig deze thema's liggen, en hoe woke daarbij wederom fungeert als symbool van bredere maatschappelijke spanningen.

#### **4.1.6 Nationale identiteit en cultuur**

In verschillende artikelen wordt woke gepresenteerd als een aanval op de Nederlandse identiteit, cultuur en geschiedenis. Vooral bij mensen die zich niet herkennen in progressieve idealen klinkt onvrede over het verlies van nationale trots en culturele continuïteit. Er keren drie punten meerdere malen terug.

Een terugkerend geluid in de artikelen is dat woke de trots op de Nederlandse geschiedenis en cultuur ondermijnt. Volgens die auteurs dreigt het publieke debat te worden overgenomen door stemmen die het nationale verleden alleen nog maar als negatief presenteren, met nadruk op slavernij en kolonialisme. *De Telegraaf* vat dat gevoel zo samen: "We mogen trots zijn op onze cultuur en onze verworvenheden, en ons niet laten aanpraten door ondermijnend woke-links dat onze geschiedenis een boek met louter zwarte bladzijden is" (*De Telegraaf*, 22 november 2024).

Tegelijkertijd laten sommige artikelen zien dat nationalisme aan een herwaardering onderhevig is, als tegenreactie op het woke-discours. Nationale trots wordt daarbij niet altijd neergezet als etnisch of radicaal, maar juist als cultureel verzet tegen globalistisch of progressief denken. Een opvallend voorbeeld hiervan komt uit *De Groene Amsterdammer*, die verslag doet van een groep jonge mannen die zich organiseren rond nationalistische idealen, fysieke kracht en mannelijkheid — een soort moderne 'Fight Club' waarin nationalisme, sport en ideologie samenkomen. In het artikel wordt dit met ironie beschreven: "Als je een nationalist bent in 2024

die niet aan vechtsport en liften doet, waar ben je [dan] in godsnaam mee bezig?" (*De Groene Amsterdammer*, 7 februari 2024).

Tenslotte klinkt in sommige artikelen een duidelijke nostalgie door naar ‘vroeger’, een tijd waarin normen volgens de auteurs nog helder waren en culturele instellingen minder onder vuur lagen. Die nostalgie wordt vaak gepresenteerd als reactie op wat zij zien als de indoctrinatie van jongeren met woke-ideeën. *Elsevier Weekblad* verwoordt dat gevoel als volgt:

Maar vandaag de dag ga je bijna hopen dat je kinderen of kleinkinderen níet kunnen leren. Dat ze gewoon timmerman mogen worden. Opdat ze niet worden gehersenspoeld met al dat dubieuze gedachtegoed. [...] Nederland schatrijk is geworden door slavenhandel, de islam een vredelievende religie is, het verschil tussen man en vrouw een verzinsel”.

(*Elsevier Weekblad*, 16 augustus 2024)

Al met al laten de artikelen zien dat woke regelmatig wordt neergezet als een bedreiging voor nationale trots, culturele stabiliteit en traditionele waarden. Vooral kritiek op het verleden, de opkomst van progressieve ideeën en discussies over identiteit roepen gevoelens van vervreemding op. Tegelijkertijd klinkt in sommige bijdragen een herwaardering van nationalisme en een duidelijke hang naar vroeger, waarin culturele grenzen volgens critici nog vanzelfsprekend waren.

## **4.2 Woke als bedreiging en ideologisch project**

Naast de rol van woke in bredere maatschappelijke tegenstellingen, wordt het begrip in veel artikelen ook zélf negatief geframed. Waar het eerste thema laat zien hoe woke polarisatie voedt via kwesties als migratie, religie of nationale identiteit, richt dit thema zich op de manier waarop woke zelf wordt ingekaderd als iets wat is doorgeslagen, ideologisch wordt opgedrongen of schadelijke gevolgen heeft.

Binnen dit kader keren verschillende frames terug, zoals woke als moreel dogma, als ineffectief beleid of als directe maatschappelijke bedreiging. In de volgende paragrafen worden deze frames nader toegelicht

### 4.2.1 Woke als doorgeslagen

Een van de meest dominante frames in de artikelen is het beeld dat woke is doorgeslagen. Binnen dit frame wordt woke niet meer neergezet als een oprechte beweging voor sociale rechtvaardigheid, maar als iets wat compleet uit de bocht is gevlogen. Volgens critici zijn de oorspronkelijke doelen van gelijkheid en inclusie vervangen door overdrijving en betutteling. Binnen dit frame keren zes thema's terug

Een terugkerend geluid in de artikelen is dat woke wordt geassocieerd met buitensporige gevoeligheid. Vooral jongeren en activisten zouden zich volgens critici te snel gekwetst voelen over kleine of alledaagse zaken, waardoor maatschappelijke discussies worden vertraagd of zelfs geblokkeerd. Die gekwetstheid wordt in de artikelen zelden serieus genomen, maar eerder belachelijk gemaakt. Zo haalt *PowNed* een voorbeeld aan van een jongere die emotioneel reageerde op de nominatie van het woord 'transitiespijt' voor Woord van het Jaar:

“Oh, nee! Wat erg! Geef de zakdoekjes aan! Bel mijn psycholoog! Het werd ene Tessel (20) uit Zaandam allemaal eventjes te veel toen zij las dat het woord 'transitiespijt' is genomineerd voor het Woord van het Jaar van de Dikke van Dale”  
(*PowNed*, 6 december 2024).

Deze passage ridiculiseert de gekwetstheid van de jongere en laat zien hoe woke wordt geframed als iets wat draait om emoties in plaats van inhoudelijke discussie.

Een ander veelgehoord frame in de artikelen is dat woke de voedingsbodem zou zijn voor cancelcultuur. Volgens dit beeld gaat het bij woke niet om het aankaarten van misstanden, maar om het tot zwijgen brengen van mensen met een andere mening. Vooral binnen linkse of progressieve kringen zou weinig ruimte zijn voor kritiek, omdat die direct leidt tot sociale uitsluiting of reputatieschade. *Trouw* illustreert dit met een voorbeeld uit de Verenigde Staten, waar jonge Democraten zich niet vrij voelen om hun vragen te stellen:

In hun eigen omgeving kunnen deze jonge mild-conservatieve Democraten niet terecht met hun vragen en bedenkingen, omdat ze bang zijn om gecanceld te worden, wat overstappen naar een sociale omgeving waarin ze al hun vragen wel hardop mogen

stellen maar al te aantrekkelijk maakt  
(*Trouw*, 11 november 2024).

Sommige artikelen framen woke als een moralistische ideologie die anderen voortdurend corrigeert of op de vingers tikt. Daarbij ligt de nadruk niet zozeer op beleid, maar op toon en houding. Woke wordt in deze stukken vooral gekoppeld aan de morele verhevenheid van linkse kringen, die anderen de les lezen. In *De Telegraaf* wordt dat heel concreet verwoord: “...ik moet aan mijn bloeddruk denken als ik weer eens bestraffend word toegesproken door linkse partijen en door de mainstream media” (*De Telegraaf*, 28 november 2024). Deze passage laat zien hoe woke wordt ervaren als een vorm van morele druk, waardoor mensen het idee hebben dat ze niet meer gewoon kunnen zeggen wat ze vinden.

In de artikelen wordt dat vaak gepresenteerd als iets wat wordt opgelegd of wat praktisch helemaal niet werkt. In *De Andere Krant* wordt daar een voorbeeld van gegeven, uit de cultuursector: “In de animatiefilm wordt het vraagstuk racisme met een linkse politieke bril op benaderd en het eerste non-binaire Disneypersonage in de geschiedenis gepresenteerd: Lake Ripple, een ‘meer’ met oorbellen, aan te spreken met de voornaamwoorden they/them (zij/hen)” (*De Andere Krant*, 5 mei 2024). Hier wordt taalinclusie op een spottende manier weggezet als absurd en overdreven. Het idee dat woke niet verbindt, maar juist verwarring of weerstand oproept, komt in dit soort artikelen duidelijk naar voren

Ook kunst en cultuur volgens sommige artikelen niet veilig voor de invloed van woke. Auteurs stellen dat woke leidt tot censuur of het aanpassen van kunst, omdat bepaalde werken niet meer zouden passen bij de huidige normen. Daarmee zou de vrijheid van kunstenaars onder druk komen te staan. In een ironische column zegt columnist Merel van Vroonhoven in *De Volkskrant*: “Misschien zie ik het wat zwart allemaal, maar laat niemand zeggen ‘ik zag het niet aankomen’ als binnenkort hier het vrome werk van een oer-Hollandse schilder het door hem zo gevreesde gruwelijke lot in het hellevuur wacht” (*De Volkskrant*, 26 oktober 2024). Volgens dit frame dreigt de samenleving zo haar culturele erfgoed te verliezen onder druk van de activistische eisen van woke.

Tot slot klinkt in verschillende artikelen kritiek op hoe woke zou leiden tot doorgesloten oneerlijke voorkeursbehandeling van bepaalde groepen. Daarbij wordt gezegd dat niet kwaliteit of objectieve criteria leidend zijn, maar identiteit en politieke voorkeur. In *De Telegraaf* wordt daar een concreet voorbeeld van genoemd: “Ondanks amateurisme en onbeschoft gedrag bij Queer Amsterdam, hielp de gemeente de 'woke' variant van Pride met flinke subsidieaanvragen waarvoor ook uitzonderingen op regels gemaakt werden” (*De Telegraaf*, 28 november 2024).

Samenvattend laten deze voorbeelden zien dat woke in veel artikelen wordt neergezet als iets wat compleet is doorgeslagen. Wat ooit begon als streven naar gelijkheid, wordt volgens critici nu gezien als overdreven gevoeligheid, sociale controle en onpraktische veranderingen, bijvoorbeeld in taal, cultuur of beleid. Hierdoor groeit het beeld dat woke niet meer verbindt, maar juist nieuwe tegenstellingen en frustraties oproept.

#### **4.2.2 Woke als besmetting van instituties**

In verschillende artikelen wordt woke niet alleen weggezet als overdreven of moralistisch, maar ook als een doelbewuste en georganiseerde strategie waarbij instituties worden besmet met het gedachtegoed van woke. Binnen dit frame wordt woke gezien als een ideologisch project dat zich verspreidt via onderwijs, wetenschap en de media. Daarbij klinkt de zorg dat belangrijke instituties niet langer neutraal functioneren, maar eenzijdig worden gestuurd door progressieve denkbeelden. Er komen drie terugkerende thema's naar voren

Ten eerste bespreken meerdere artikelen de universiteit als instituut een plek waar woke zich stevig heeft genesteld. Volgens critici is daar niet langer sprake van neutraal en vrij academisch debat, maar van een eenzijdige dominantie van progressieve ideeën. Elsevier Weekblad verwoordt die zorg scherp: “Universiteit: eens fontein van kennis, nu woke-broeinest” (*Elsevier Weekblad*, 16 augustus 2024). Door te spreken van een ‘broeinest’ wordt de universiteit geframed als broedplaats van ideologische sturing, in plaats van een plek voor objectieve kennis en wetenschappelijke vrijheid.

In sommige artikelen schetsen auteurs niet alleen de universiteit, maar ook studenten als dragers van woke-ideologie waarbij ze geïndoctrineerd zouden zijn. Daarbij klinkt de zorg dat

activisme steeds vaker samenvalt met wetenschap, zelfs in vakgebieden die traditioneel als objectief gelden. *Elsevier Weekblad* haalt een voorbeeld aan van de Erasmus Universiteit: “Zelfs de bèta’s zijn besmet met het woke-virus. Neem Jan Rotmans, hoogleraar ‘duurzaamheid en transities’ (Erasmus Universiteit Rotterdam). Studeerde wiskunde in Delft en noemt zich scientist – kruising tussen wetenschapper en activist – en lijkt daar nog trots op ook” (*Elsevier Weekblad*, 16 augustus 2024). Het gebruik van termen als ‘besmet’ en ‘woke-virus’ door de auteur benadrukt het beeld van woke als iets dat zich ongecontroleerd verspreidt en de neutraliteit van het academische klimaat aantast.

Tot slot gaat de zorg over woke-activisme niet alleen over universiteiten, maar ook over de media. In meerdere artikelen klinkt de vrees dat journalistieke platforms niet langer neutraal zijn, maar zich laten sturen door een progressieve agenda. Zo wordt in de berichtgeving van de NOS over een besloten conferentie beschreven hoe bepaalde journalisten niet welkom waren: “De conferentie kreeg vooraf al veel media-aandacht. Bepaalde journalisten werden geweigerd omdat ze volgens de organisatie ‘te woke’ zijn. Ook de NOS was niet welkom binnen” (NOS, 26 april 2024). Dit voorbeeld laat zien hoe woke wordt geframed als een manier om ongewenste stemmen buiten het debat te houden.

Deze artikelen laten zien hoe woke wordt neergezet als een bewust ideologisch project, dat zich niet alleen in het publieke debat manifesteert, maar ook diep doordringt in instituties zoals universiteiten en de media.

#### **4.2.3 Woke als mislukt of ineffectief**

Naast de framing van woke als ideologisch project of als doorgeslagen beweging, komt in de berichtgeving ook geregeld het beeld naar voren dat woke simpelweg niet werkt. In dit frame wordt woke neergezet als ineffectief, hypocriet of zelfs averechts. Volgens deze kritische geluiden blijven de mooie idealen van gelijkheid en inclusie vooral bij woorden, terwijl de uitwerking in beleid, instituties en de praktijk vaak tekortschiet of zelfs voor nieuwe problemen zorgt. Er komen vier thema’s regelmatig terug.

In meerdere artikelen wordt kritiek geuit op bedrijven die zich uitspreken over inclusie en diversiteit, terwijl dat volgens tegenstanders vooral voor de Bühne is. Woke wordt hier

gepresenteerd als een oppervlakkige marketingtrend, waarmee organisaties vooral hun imago willen opoetsen, zonder dat er echt iets verandert. Zo schrijft *Joop* over ontwikkelingen in de reclamewereld:

In de reclamesector hebben grote adverteerders in recente jaren ingespeeld op al die veranderingen. Lang niet altijd op de juiste manier en soms uit puur commercieel belang. Maar de maatschappelijke veranderingen hebben geleid tot meer aandacht voor inclusieve marketing en communicatie  
(*Joop*, 15 september 2024).

Volgens dit soort bijdragen blijft het daarmee vaak bij mooie woorden of symbolische campagnes, zonder dat er sprake is van echte sociale verandering.

Ook klinkt in sommige artikelen de kritiek dat woke in de praktijk juist leidt tot uitsluiting, in plaats van tot meer openheid en inclusie. Volgens deze visie dwingt woke mensen tot een sociaal kader, waarbij wie niet meedoet of zich kritisch uitlaat, daarop wordt afgerekend. Zo schrijft *Trouw* over de maatschappelijke risico's van afwijken van het dominante discours: "Woke-ideeën zijn volgens Stock verankerd in de samenleving, want het kon je je reputatie kosten als je niet meedeed" (*Trouw*, 1 mei 2024).

In verschillende artikelen wordt bovendien gesuggereerd dat woke zichzelf ondermijnt, juist omdat het weinig oog heeft voor traditie, religie en culturele eigenheid. Volgens deze kritiek maken progressieve elites de samenleving kwetsbaarder door die fundamenten te negeren. *NRC Handelsblad* koppelt dat aan bredere geopolitieke zorgen: "Het schema is steeds hetzelfde: linkse, progressieve elites hebben geen oog voor de eigen cultuur, tradities en religie. Daarmee maakt het Westen zich kwetsbaar voor indringers die dit wél hebben, in casu moslims" (*NRC Handelsblad*, 30 juli 2024).

Tot slot wordt het idee van inclusie en diversiteit regelmatig bekritiseerd door auteurs als eenzijdig of selectief. Volgens dit frame richten organisaties zich wel op zichtbare vormen van diversiteit, maar blijven structurele misstanden of gevoelige onderwerpen onbesproken. Een voorbeeld hiervan is te vinden in een artikel van *Elsevier Weekblad* over het Humanistisch Verbond:

De politieke standpunten van het Humanistisch Verbond vertonen sterke overeenkomsten met die van GroenLinks-PvdA. Vrijwel alle berichten van het verbond op sociale media gaan over inclusiviteit en diversiteit. Het blijft oorverdovend stil als het gaat om de discriminatie van vrouwen in islamitische kringen” (*Elsevier Weekblad*, 9 november 2024).

Kortom, woke wordt dus niet alleen bekritiseerd als overdreven of polariserend, maar ook als iets dat simpelweg niet werkt. Of het nu gaat om diversiteitsbeleid dat vooral symboolpolitiek blijft, sociale druk die juist uitsluiting veroorzaakt, of het verwijt dat woke de samenleving kwetsbaarder maakt: de rode draad is dat woke zijn eigen doelen niet zou behalen. In plaats van meer gelijkheid en inclusie, zou het volgens deze critici leiden tot verdeeldheid, schijnoplossingen en nieuwe spanningen.

#### **4.2.4 Woke als maatschappelijke bedreiging**

Naast kritiek op woke als overdreven, ideologisch of ineffectief, wordt woke in verschillende artikelen ook neergezet als een directe bedreiging voor de samenleving. Binnen dit frame is woke niet langer slechts een politieke trend of discussiepunt, maar iets wat fundamenteel schadelijk is voor maatschappelijke stabiliteit. Vooral de impact op jongeren, opvoeding en traditionele normen staat hierin centraal. Er keren drie thema's terug.

Een terugkerend sentiment in de berichtgeving in de artikelen is de zorg dat woke een ideologisch gevaar vormt voor jongeren. Woke beïnvloedt niet alleen maatschappelijke discussies, maar ook de opvoeding en identiteitsvorming van kinderen. Sommige auteurs schetsen woke zelfs als een directe bedreiging die ouders actief moeten bestrijden. Zo schrijft *De Volkskrant*: “Je kunt je kind liefdevol omarmen en vertellen dat je, hoe zwaar het ook wordt, er altijd zult zijn. Of je zegt: vanaf nu maak ik het mijn missie om ‘woke’ te vernietigen” (*De Volkskrant*, 27 juli 2024).

Daarnaast presenteren sommige artikelen woke als dreiging voor kinderen. Vooral maatregelen rond educatie of seksuele voorlichting roepen zorgen op over indoctrinatie en normvervaging. Zo schrijft *De Volkskrant* over de plannen van de Wilderscoalitie: “Angstaanjagende ontwikkelingen. Ogenschijnlijk ver weg, maar griezelig dichtbij voor wie de

passages over neutraal onderwijs en ‘leeftijd adequate seksuele voorlichting’ in het regeerprogramma van de Wilderscoalitie tot zich laat doordringen” (De Volkskrant, 26 oktober 2024).

Tenslotte bespreken sommige auteurs ook de zorg dat woke de samenleving als geheel ontwricht. Volgens dit frame tast woke traditionele normen, nationale identiteit en culturele stabiliteit aan. *De Groene Amsterdammer* beschrijft hoe rechtsextremistische groepen dit gevoel van dreiging koppelen aan mannelijkheid en fysieke kracht. Daarbij wordt verwezen naar de film *Fight Club*, symbool voor mannen die zich verzetten tegen sociale vervreemding en machtsverlies. Over een groep nationalistische boksers schrijft het artikel:

Als slachtoffers van een vermeende dreiging voor witte mensen voelen de leden zich net zo onbegrepen als de mannen in *Fight Club*. Waar ze elkaar in vinden: het vooropzetten van hun rechts-extremistische idealen boven de sleur van de maatschappij. Deze veelal niet-getalenteerde boksers verzetten zich tegen snowflakes en pleiten voor een terugkeer naar traditionele normen en waarden.

(*De Groene Amsterdammer*, 7 februari 2024)

De term ‘snowflakes’ verwijst hierbij naar overgevoeligheid, waarmee woke wordt geassocieerd met moreel verval en culturele verslapping.

Samenvattend laten de artikelen zien dat woke niet alleen wordt neergezet als overdreven of ineffectief, maar ook als een directe bedreiging voor maatschappelijke stabiliteit. Vooral kinderen, jongeren en traditionele gezinswaarden zouden kwetsbaar zijn voor de invloed van woke, die wordt gezien als oorzaak van morele verwarring en identiteitscrisis. Daarnaast wordt woke in bredere zin gepresenteerd als oorzaak van sociale ontwrichting, waarbij traditionele normen onder druk komen te staan en radicalisering wordt gevoed. Zo ontstaat het beeld van woke als existentiële dreiging, die niet alleen individuen, maar ook de samenleving als geheel ontregelt.

### **4.3 Woke als emancipatie en bewustwording**

Hoewel de berichtgeving over woke in Nederlandse nieuwsmedia vooral wordt gedomineerd door negatieve en problematiserende frames, zijn er ook artikelen waarin woke positiever of genuanceerder wordt gepositioneerd. In deze frames wordt woke niet enkel neergezet als ideologisch gevaar of maatschappelijke ontsporing, maar juist erkend als oproep tot bewustwording, empathie en de strijd tegen structurele ongelijkheid.

Deze alternatieve frames zijn minder talrijk en vaak subtieler van toon, maar bieden een belangrijk tegenwicht aan het overheersende negatieve discours. In de volgende paragrafen worden deze positieve en nuancerende frames verder toegelicht.

#### **4.3.1 Woke als erkenning van ongelijkheid**

Een van de weinige positieve frames die in de artikelen naar voren komt, is het idee dat woke vooral draait om de erkenning van aanhoudende ongelijkheid. In deze visie gaat het niet om modieuze termen of politieke spelletjes, maar om het onder ogen zien van de realiteit van discriminatie. Een artikel op Joop verbindt woke nadrukkelijk aan historische lessen en collectieve herdenking:

Tegenwoordig worden mensen nog steeds ongelijk behandeld – homo's, moslims, Joden, Afrikanen. Dat heet nu soms 'woke onzin', maar de eerste aanval op de 'woke agenda' herdenken we eigenlijk al op 4 mei. Laten we leren uit het verleden: dit nooit meer (Joop, 3 mei 2024).

In dit citaat wordt woke gekoppeld aan de oproep om alert te blijven op onrecht, juist door terug te kijken naar wat in het verleden misging. Zo krijgt woke een morele lading als oproep tot gelijkwaardigheid, die niet zomaar mag worden weggezet als overdreven of overbodig.

Kortom, woke wordt hier gepositioneerd als morele oproep om structurele ongelijkheid te blijven erkennen en herdenken, met een duidelijke verwijzing naar historische lessen.

### 4.3.2 Woke als oproep tot bewustzijn

In sommige artikelen wordt woke ook minder beladen neergezet, namelijk als een oproep tot bewustzijn in een tijd van polarisatie en simplificatie. In die visie staat woke niet gelijk aan betutteling, maar juist aan het stimuleren van kritisch nadenken. *De Volkskrant* koppelt dat aan de politieke aanpak van Geert Wilders: “De retoriek van Wilders draait om angst en polarisatie – een strategie om stemmen te winnen, niet om verantwoordelijkheid te tonen. Journalisten moeten dat benoemen. Want de rechtsstaat verdedigen vraagt meer dan alleen berichten overnemen. Word wakker” (*De Volkskrant*, 26 april 2024). Door de term ‘word wakker’ op deze manier te gebruiken, grijpt de auteur terug op de oorspronkelijke betekenis van woke: alert blijven, niet zomaar meegaan in angst of populistische praat. In plaats van dogmatiek wordt woke hier gepresenteerd als waarschuwend geluid tegen versimpeling en politieke misleiding.

In een notendop functioneert deze framing van woke als aansporing tot kritisch bewustzijn, waarbij het waarschuwt tegen politieke simplificatie en polarisatie.

### 4.3.3 Woke als poging tot empathie en rechtvaardigheid

Enkele artikelen framen woke als een poging om meer empathie, gelijkheid en rechtvaardigheid te creëren, vooral voor groepen die structureel worden buitengesloten. Daarbij wordt woke niet weggezet als iets Amerikaans of overdreven, maar juist als relevant voor Nederlandse problemen. Zo bespreekt *Trouw* het boek *Hoe racisme ons ziek maakt* van Layal Liverpool, waarin de impact van racisme op gezondheidsverschillen wordt belicht. In de recensie staat: “Wat jammer is aan het boek, is dat de context nogal internationaal is. Liverpool citeert vooral Amerikaans en Brits onderzoek. Maar ook in Nederland veroorzaakt racisme ongelijkheid in de zorg” (*Trouw*, 20 september 2024). Met deze opmerking wordt benadrukt dat de discussie over racisme en inclusie ook in Nederland urgent is, en dat woke niet alleen gaat over taal of symboolpolitiek, maar raakt aan concrete maatschappelijke ongelijkheid.

In het kort, deze visie presenteert woke als relevant streven naar empathie en rechtvaardigheid, waarbij ook Nederlandse vormen van ongelijkheid worden benoemd.

## **5. Conclusie**

Dit onderzoek heeft als doel inzicht te verkrijgen in de wijze waarop de term woke wordt gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia, en welke bredere maatschappelijke en politieke betekenissen daaraan worden verbonden. Centraal staat de vraag: ‘Hoe wordt woke gerepresenteerd in Nederlandse nieuwsmedia en welke maatschappelijke betekenissen worden hieraan gekoppeld?’.

Om deze vraag te beantwoorden is een kwalitatieve thematische inhoudsanalyse uitgevoerd op vijftig nieuws- en opiniestukken uit een breed spectrum van Nederlandse media, variërend van links tot rechts politiek georiënteerd. Daarbij is onderzocht welke frames, discoursen en ideologische patronen zichtbaar zijn in de berichtgeving over woke. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen samengevat, in samenhang met de theorie geïnterpreteerd, en wordt gereflecteerd op de methodologische keuzes, beperkingen en implicaties voor vervolgonderzoek.

### **5.1 inzichten uit de resultaten**

In dit onderdeel worden de belangrijkste bevindingen van de thematische analyse samengevat.

#### **5.1.1 Woke als symbool van bredere maatschappelijke strijd**

De resultaten van dit onderzoek laten zien dat woke in Nederlandse nieuwsmedia sterk wordt neergezet als symbool van maatschappelijke polarisatie. Het begrip wordt niet los gezien van bredere maatschappelijke spanningen, maar juist gepositioneerd binnen een diepgewortelde cultuurstrijd waarin progressieve en conservatieve groepen lijnrecht tegenover elkaar staan. In die strijd fungeert woke als verzamelbegrip voor uiteenlopende frustraties over identiteit, sociale verandering en politieke macht.

Opvallend is dat woke daarbij niet alleen als abstract discussiepunt wordt gepresenteerd, maar ook concreet wordt verbonden aan verschillende gevoelige thema's, zoals religie, migratie, seksualiteit en nationale trots. De grenzen tussen deze thema's vervagen, waardoor woke functioneert als verbindende factor in uiteenlopende maatschappelijke discussies.

### **5.1.2 Botsende normen en culturele spanningen**

Uit de berichtgeving blijkt dat woke regelmatig wordt voorgesteld als bron van spanningen tussen progressieve normen en religieuze of culturele tradities. Vooral op het gebied van seksualiteit, gender en opvoeding botsen woke-ideeën met christelijke en islamitische overtuigingen. Die botsing beperkt zich niet tot geloofsgemeenschappen, maar wordt breder doorgetrokken naar kwesties als onderwijs, sport en de inrichting van publieke ruimte. Inclusieve maatregelen en progressieve taalvernieuwing worden daarin gepresenteerd als directe bedreiging voor traditionele structuren, wat het maatschappelijke draagvlak voor woke verder onder druk zet.

Die culturele spanningen lopen bovendien door in het migratiedebat. De resultaten laten zien dat woke in mediaberichtgeving wordt gekoppeld aan slachtofferschap, het vermeend misbruik van publieke voorzieningen en gevoelens van vervreemding bij autochtone Nederlanders. Hier wordt woke niet alleen gezien als bedreiging van culturele tradities, maar ook als factor die maatschappelijke ongelijkheid en onvrede vergroot.

Vergelijkbare patronen keren terug in de berichtgeving over gender en seksualiteit. Woke wordt daar geregeld gepresenteerd als ondermijning van traditionele gezinswaarden en stabiele opvoeding. Genderdiversiteit roept praktische bezwaren op, bijvoorbeeld rond sporttoernooien of openbare voorzieningen, terwijl LHBTI-beleid wordt geframed als onderdeel van een bredere ‘woke-agenda’. Die agenda zou volgens critici niet gericht zijn op universele rechten, maar op bevoordeling van specifieke identiteitsgroepen.

Opvallend is dat jongeren binnen deze discussies vaak worden neergezet als kwetsbare groep, die door progressieve ideeën in morele verwarring zou raken.

### **5.1.3 Woke, racisme en nationale identiteit**

Daarnaast blijkt dat woke nauw verweven is met debatten over racisme, discriminatie en het nationale verleden. Vooral in discussies over Zwarte Piet, dekolonisatie en antiracisme wordt woke gepositioneerd als katalysator van polarisatie. Activisten en mensen van kleur worden regelmatig neergezet als overgevoelig of als vastgeroest in slachtofferschap, terwijl pleidooien voor dekolonisatie worden weggezet als politieke indoctrinatie die nationale trots en vrije meningsuiting ondermijnt.

#### **5.1.4 Framing en de vicieuze cirkel van polarisatie**

Deze thematische spanningen worden verder versterkt door de negatieve framing van woke in de media. In veel artikelen wordt woke neergezet als doorgeschoten, ineffectief of zelfs als directe maatschappelijke bedreiging. Kritiek richt zich op vermeende overgevoeligheid, morele betutteling, cancelcultuur en verwarring rond taal of gender. Ook klinkt de zorg dat woke zich als ideologisch project verspreidt via universiteiten, media en de publieke sector, wat de neutraliteit van die instituties zou ondermijnen. Tegelijkertijd wordt woke regelmatig bekritiseerd als ineffectief of hypocriet, bijvoorbeeld omdat inclusiviteitsbeleid vooral symbolisch zou zijn, of omdat woke maatschappelijke weerbaarheid aantast.

De resultaten maken duidelijk dat er sprake is van een vicieuze cirkel tussen framing en polarisatie. De negatieve beeldvorming van woke legitimeert gevoelens van onvrede, sociale uitsluiting en culturele vervreemding, terwijl diezelfde maatschappelijke spanningen het negatieve discours over woke verder voeden. Daardoor wordt woke steeds meer een containerbegrip voor uiteenlopende zorgen over identiteit, macht en maatschappelijke richting, waardoor de debatten verder verharderen.

#### **5.1.5 Beperkte ruimte voor positieve representaties**

Hoewel er enkele genuanceerde of positieve frames zichtbaar zijn, waarin woke wordt gepresenteerd als oproep tot bewustwording, empathie en de strijd tegen ongelijkheid, blijven deze duidelijk in de minderheid. Het dominante beeld van woke wordt gedomineerd door conflict, tegenstellingen en culturele angst.

#### **5.1.6 Conclusie**

Samenvattend laten de resultaten zien dat woke in Nederlandse nieuwsmedia niet slechts dient als abstract modewoord, maar als beladen symbool binnen een bredere strijd om identiteit, macht en maatschappelijke koers. Woke wordt in Nederland op verschillende fronten ingezet als projectiescherm voor diepgewortelde sociale en culturele frustraties, waarbij negatieve framing en polarisatie elkaar voortdurend versterken. Hierdoor blijft het maatschappelijke debat over woke niet alleen sterk gepolariseerd, maar ook verbonden aan bredere gevoelens van

onzekerheid, onbehagen en verlies van grip op maatschappelijke verandering. Daarmee wordt woke in Nederlandse nieuwsmedia hoofdzakelijk gerepresenteerd als bron van conflict, culturele spanningen en polarisatie, en worden aan het begrip maatschappelijke betekenissen gekoppeld die samenhangen met identiteitsvraagstukken, sociale ongelijkheid en maatschappelijke onrust.

## **5.2 Discussie**

In dit onderdeel worden de onderzoeksresultaten geïnterpreteerd in samenhang met het theoretisch kader en de bestaande wetenschappelijke literatuur. Daarbij wordt gereflecteerd op de rol van media in de betekenisgeving rond woke, de aansluiting op internationale discussies, en de specifieke Nederlandse context. Ook wordt stilgestaan bij de methodologische overwegingen, de beperkingen van dit onderzoek en suggesties voor toekomstig onderzoek.

### **5.2.1 Reflectie op de onderzoeksresultaten en theorie**

De bevindingen van dit onderzoek sluiten direct aan bij het representatietheorie van Hall (1997, pp. 15–19), die stelt dat media actief betekenis toekennen aan maatschappelijke fenomenen, in plaats van deze neutraal te weerspiegelen. Dit wordt in het representatie van woke in Nederlandse nieuwsmedia duidelijk zichtbaar: woke wordt niet alleen benoemd, maar consequent gepositioneerd als bron van maatschappelijke onrust, culturele bedreiging of moreel verval. Deze actieve betekenisgeving verloopt via framingprocessen die Entman (1993, p. 52) beschrijft, waarbij bepaalde aspecten, zoals slachtofferschap, polarisatie of vermeende overgevoeligheid, structureel worden uitvergroot, terwijl positieve of emanciperende dimensies van woke grotendeels onderbelicht blijven.

Dat sluit nauw aan bij de vier representaties die Sobande et al. (2022, pp. 1579–1584) in de Amerikaanse media identificeerden, waarvan er drie prominent terugkomen in de Nederlandse context: woke als karikatuur van overgevoeligheid, als moreel superieur project, en als marketinginstrument zonder daadwerkelijke impact.

Met name in de Nederlandse kritiek op diversiteitsbeleid, economische gevolgen (“go woke, go broke”) en performatieve uitingen van inclusiviteit, weerspiegelt de mediaberichtgeving de dynamiek die Ahmed (2012, p. 1–5), Banet-Weiser (2018, pp. 10–15) en Allen (2023, pp. 2–9) beschrijven: woke wordt deels gereduceerd tot een esthetisch label of

symbolische façade, waarmee structurele ongelijkheid nauwelijks wordt aangepakt.

Wat echter opvalt, is dat de vierde dimensie die Sobande et al. (2022, pp. 1583–1584) benoemen, woke als vorm van empowerment en representatie van gemarginaliseerde groepen, in Nederlandse media nauwelijks zichtbaar is. Enkele uitzonderingen bevestigen de regel: positieve of genuanceerde frames blijven sterk ondervertegenwoordigd. Dit roept de vraag op in hoeverre Nederlandse nieuwsmidia bijdragen aan eenzijdige beeldvorming en of zij onbedoeld zelf een rol spelen in het versterken van maatschappelijke polarisatie.

Daarnaast sluiten de bevindingen nauw aan bij de literatuur over de Amerikaanse cultuurstrijd, waarin woke is uitgegroeid tot een politiek geladen containerbegrip (Zembylas, 2024, pp. 1–17). Ook in Nederland wordt woke strategisch ingezet binnen bredere ideologische scheidslijnen, waarbij rechtspopulistische politici, vergelijkbaar met figuren als Trump of DeSantis, woke framen als bedreiging voor nationale identiteit, academische vrijheid of traditionele waarden (Mudde, 2023; Guerrero, 2025, pp. 1–2). Hiermee wordt bevestigd dat de Nederlandse discussie niet losstaat van transnationale invloeden, maar deel uitmaakt van een bredere politieke dynamiek waarbij globalisering, sociale media en ideologische circulatie samenkomen.

Dat patroon herhaalt zich ook binnen andere Europese landen. Smith et al. (2023, pp. 523–525) tonen aan hoe woke in het VK wordt gepresenteerd als elitaire hysterie of gevaar voor nationale trots, terwijl Franse en Duitse debatten wijzen op de spanning tussen woke, republikeinse gelijkheid of democratische vrijheden (Behrent, 2021, pp. 1–9; Kostner, 2020). De Nederlandse berichtgeving weerspiegelt diezelfde spanningen, met eigen accenten die voortkomen uit nationale gevoeligheden, zoals het progressieve zelfbeeld, het koloniale verleden en de Zwarte Piet-discussie (Wekker, 2016, pp. 117–119; Essed & Hoving, 2015, pp. 29–32).

Wat specifiek opvalt, is de Nederlandse worsteling met de paradox van tolerantie: enerzijds presenteert Nederland zich als voorloper op het gebied van LHBT-rechten en emancipatie, anderzijds roept woke juist verzet en culturele onzekerheid op, vooral wanneer thema's als gender, racisme of dekolonisatie worden geagendeerd. Dit laat zien hoe woke in Nederland wordt ingezet binnen bestaande breuklijnen van identiteit, culturele verandering en nationale zelfdefinitie, iets wat Laclau en Mouffe (1985) als typische betekenisstrijd in discoursen omschrijven (p. 112–113).

De vraag die dit oproept, is in hoeverre het Nederlandse medialandschap bijdraagt aan het versterken van die strijd, bijvoorbeeld door de overname van Amerikaanse retoriek of door het selectief benadrukken van negatieve frames. Ook blijft het relevant om te onderzoeken hoe digitale hyperzichtbaarheid van woke, zoals Sobande et al. (2022; p. 1585) en Tufekci (2017, pp. 272–273) schetsen, de Nederlandse polarisatie versterkt, zeker gezien de rol van sociale media als katalysator van verontwaardiging en simplificatie (Bail, 2021, pp. 1–8).

Tegelijkertijd biedt het beperkte positieve discours rond woke ruimte voor verdere reflectie: onder welke voorwaarden kunnen media bijdragen aan meer genuanceerde of kritische vormen van bewustwording, zonder automatisch in de polarisatie-logica te vervallen? En in hoeverre verschilt de Nederlandse dynamiek structureel van die in andere landen, of laat zij vooral dezelfde globale patronen zien, zij het lokaal ingekleurd door historie, nationale mythen en politieke verhoudingen?

Kortom, dit onderzoek bevestigt internationale trends van polarisatie en ideologische strijd rond woke, maar toont ook aan hoe nationale contexten die dynamiek specifiek vormgeven, waarbij media een sleutelrol vervullen in de representatie, problematisering én politisering van het begrip.

### **5.2.2 Reflectie op methode**

De keuze voor een kwalitatieve inhoudsanalyse was passend gezien de complexe, politiek beladen en semantisch flexibele aard van het begrip woke.

Sterk aan dit onderzoek is de combinatie van sensitizing concepts, waaronder cultuurstrijd, polarisatie en framing, met een inductieve thematische analyse (Braun & Clarke, 2006, pp. 16–20; Bowen, pp. 13–15). Dit maakte het mogelijk zowel theoretisch onderbouwd als open voor nieuwe patronen te analyseren. Ook is gestreefd naar perspectiefvariatie via een ideologisch diverse selectie van zowel links- als rechtsgeoriënteerde nieuwsmedia, wat het inzicht in verschillende representaties van woke heeft versterkt.

Tegelijkertijd brengt de gekozen methode beperkingen met zich mee. De interpretatieve aard van kwalitatief onderzoek betekent dat de onderzoeker actief betekenis toekent aan de data

(Charmaz, 2006, p. 10). In dit licht is mijn eigen positionaliteit relevant. Als onderzoeker met een achtergrond in media en en journalistiek ben ik me bewust van mijn eigen positionaliteit en mijn persoonlijke interesse in vraagstukken rond gelijkheid, identiteit en macht. Hoewel systematisch en transparant is gewerkt, kan mijn interpretatiekader invloed hebben gehad op de wijze waarop bepaalde frames zijn herkend en geanalyseerd.

Tot slot zorgt de focus op Nederlandse nieuwsmedia uit 2024 voor een actuele momentopname, maar beperkt dit het zicht op ontwikkelingen over tijd of in andere communicatieve domeinen, zoals sociale media of politieke debatten. Hierdoor geeft dit onderzoek vooral inzicht in dominante representaties binnen gevestigde nieuwsmedia, terwijl andere maatschappelijke dynamieken buiten beschouwing blijven.

Samenvattend bood de gekozen aanpak relevante handvatten om de representatie in van woke Nederlandse nieuwsmedia diepgaand te onderzoeken, al vraagt de interpretatieve aard van het onderzoek om een kritische en reflexieve duiding van de bevindingen.

### **5.2.3 Beperkingen en vervolgonderzoek**

Hoewel dit onderzoek waardevolle inzichten biedt in de representatie van woke in Nederlandse nieuwsmedia, kunnen de methodologische en inhoudelijke beperkingen ook aanknopingspunten vormen voor toekomstig onderzoek.

Zoals eerder is benoemd, is de analyse gebaseerd op een steekproef van vijftig artikelen uit 2024, wat een momentopname oplevert van hoe woke in deze periode wordt gepositioneerd. Hierdoor blijven langetermijnontwikkelingen, zoals mogelijke verschuivingen in framing of veranderende maatschappelijke gevoeligheden, buiten beschouwing. Een benadering waarbij de representatie van woke over meerdere jaren wordt onderzocht, zou meer inzicht kunnen bieden in trends en veranderingen in het mediadiscours.

Daarnaast richt dit onderzoek zich uitsluitend op geschreven nieuwsmedia, terwijl woke-discoursen zich in toenemende mate ontwikkelen binnen andere communicatieve domeinen, zoals televisie, sociale media en politieke toespraken. Eerder onderzoek wijst erop dat digitale platforms bijdragen aan de hyperzichtbaarheid en polarisatie rond woke (Sobande et al., 2022, p.

1585; Tufekci, 2017, pp. 272–273). Vergelijkende analyses tussen verschillende mediatypen, of tussen traditionele en digitale platforms, kunnen deze dynamieken verder blootleggen.

Bovendien is in dit onderzoek niet gekeken naar hoe het publiek de media representaties van woke ontvangt, begrijpt of mogelijk internaliseert. Gezien de aanwijzingen uit eerder onderzoek dat er vaak discrepanties bestaan tussen mediaberichtgeving en publieke perceptie (Smith et al., 2023, p. 519), is het zinvol om in vervolgonderzoek ook de publiekscant te betrekken. Dit kan bijvoorbeeld door middel van interviews, focusgroepen of survey-onderzoek naar publieke attitudes en interpretaties.

Tot slot kunnen diepgaande casestudies, gericht op beleidsprocessen of politieke debatten rond woke in Nederland, meer inzicht geven in hoe mediarepresentaties zich verhouden tot concrete politieke besluitvorming. Aangezien woke ook in beleidscontexten en partijpolitieke retoriek een belangrijke rol speelt, verdient dit nader onderzoek.

Alles bij elkaar genomen zou toekomstig onderzoek kunnen bijdragen aan een breder en meer geïntegreerd begrip van hoe woke als maatschappelijk discours wordt geproduceerd, verspreid en geïnterpreteerd, zowel binnen als buiten de media.

## Referentielijst

- Ahmed, S. (2012). *On being included: Racism and diversity in institutional life*. Duke University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv1131d2g>
- Ahmed, S. K., Mohammed, R. A., Nashwan, A. J., Ibrahim, R. H., Abdalla, A. Q., Ameen, B. M. M., & Khdhir, R. M. (2025). Using thematic analysis in qualitative research. *Journal of Medicine, Surgery, and Public Health*, 6, Article 100198. <https://doi.org/10.1016/j.glmedi.2025.100198>
- Alexander, M. (2010). *The new Jim Crow: Mass incarceration in the age of colorblindness*. The New Press.
- Alfonseca, K. (2025, 5 maart). What does ‘woke’ mean and why are some conservatives using it? *ABC News*. <https://abcnews.go.com/Politics/woke-conservatives/story?id=93051138>
- Allen, N. D. C. (2023). The misappropriation of “woke”: Discriminatory social media practices, contributory injustice and context collapse. *Synthese*, 202(3), 84. <https://doi.org/10.1007/s11229-023-04249-5>
- Bail, C. A. (2021). *Breaking the social media prism: How to make our platforms less polarizing*. Princeton University Press.
- Banet-Weiser, S. (2018). *Empowered: Popular feminism and popular misogyny*. Duke University Press. <https://doi.org/10.1177/1464700119842555>
- Behrent, M. (2021). Reflections on the “Woke” Question. *Esprit*, N° 480(12), 109–118. <https://doi.org/10.3917/espri.2112.0109>
- Beukers, G. (2021, 14 maart). Populistische politici als Baudet en Wilders creëren een mijnenveld voor de media. Hoe gaan journalisten daar mee om? *De Volkskrant*. <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/populistische-politici-als-baudet-en-wilders-creeren-een-mijnenveld-voor-de-media-hoe-gaan-journalisten-daar-mee-om~b306d076/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Beukers, G. (2023, 9 maart). Opinieblad EW-‘scherp zonder ideologisch te zijn’- neemt na 24 jaar afscheid van lijstjesgek met ‘erfgoedtic’. *De Volkskrant*. <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/opinieblad-ew-scherp-zonder-ideologisch-te-zijn-neemt-na-24-jaar-afschied-van-lijstjesgek-met-erfgoedtic~b1d2aa64/>
- Beukers, G., & Coppes, L. (2023, 27 november). Waarom de Groene Amsterdammer, die vol staat met loodzware essays, zo populair is. *De Volkskrant*.

- <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/waarom-de-groene-amsterdammer-die-vol-staat-met-loodzware-essays-zo-populair-is~b0312ee9/>
- Bhageloe, S. (2022, 26 december). Hoe de betekenis van woke veranderde in 2022. *NOS*.  
<https://nos.nl/collectie/13919/artikel/2457766-hoe-de-betekenis-van-woke-veranderde-in-2022>
- Black Lives Matter. (2024). Our History. <https://blacklivesmatter.com/our-history/>
- Blehar, J. (2025, 29 april). ‘Dark Woke’ will not work for Democrats. *National Review*.  
<https://www.nationalreview.com/2025/04/dark-woke-will-not-work-for-democrats/>
- Blumer, H. (1954). What is wrong with social theory? *American Sociological Review*, 19(1), 3–10. <https://doi.org/10.2307/2088165>
- Boeije, H. (2010). *Analysis in qualitative research*. Sage Publications.  
<https://doi.org/10.5785/26-2-24>
- BOOS. (2022). *Dilan Yeşilgöz over demonstraties, activisme en ‘woke’* [Video]. *YouTube*.  
<https://youtu.be/MafDRzTKKiM>
- Borgstede, M., & Scholz, M. (2021). Quantitative and Qualitative Approaches to Generalization and Replication—A Representationalist view. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.605191>
- Bowen, G. A. (2006). Grounded theory and sensitizing concepts. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(3), 12–23. <https://doi.org/10.1177/160940690600500304>
- Van den Braak, B. (2018, 24 augustus). Secularisatie als bevrijding. *Parlement.com*.  
[https://www.parlement.com/id/vkr2ar1ullur/column/secularisatie\\_als\\_bevrijding](https://www.parlement.com/id/vkr2ar1ullur/column/secularisatie_als_bevrijding)
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Brownstein, R. (2020, 29 april). Trump’s war on ‘woke’: Both sides say the issue is further dividing the country. *ABC News*. <https://abcnews.go.com/Politics/trumps-war-woke-sides-issue-dividing-country/story?id=121125797>
- Bunyasi, T. L., & Smith, C. W. (2019). Stay woke: A people’s guide to making all Black lives matter. *New York University Press*. 0–13. <https://doi.org/10.18574/nyu/9781479832316.001.0001>

- Burn-Murdoch, J. (2024, 14 november). Trump broke the Democrats' thermostat. *Financial Times Book Company*. <https://www.ft.com/content/73a1836d-0faa-4c84-b973-554e2ca3a227>
- Campos, P. L. (2024, 11 november). Woke ideology: Victims of everything and responsible for nothing. *Omnes*. <https://www.omnesmag.com/en/resources-2/ideology-woke-victims-of-all/>
- Caulcutt, C. (2024, 2 april). France's war on woke, from the salons to the cinemas. *Il Politico*. <https://www.politico.eu/article/france-war-on-woke-laboratoire-de-la-republique/>
- Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis*.
- Clayton, J. (2020, 16 juli). George Floyd: What happened in the final moments of his life. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52861726>
- Crenshaw, K. (1989). Demarginalizing the intersection of race and sex: A Black feminist critique of antidiscrimination doctrine. *University of Chicago Legal Forum*, 1989(1), 139–167. <https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1052&context=uclf>
- Crenshaw, K. (1991). Mapping the margins: Intersectionality, identity politics, and violence against women of color. *Stanford Law Review*, 43(6), 1241–1299. <https://doi.org/10.2307/1229039>
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage Publications.
- Crosbie, J. (2025, 21 april). What is 'Dark Woke'? *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2025/04/21/style/dark-woke-democrats-jasmine-crockett-trump.html>
- D66. (2025). Diversiteit en inclusie. <https://d66.nl/diversiteit-en-inclusie/>
- Dolan, J., & Tower, L. (2025). Battleground Europe: The rise of anti-woke movements and their threat to democracy. *Frontiers in Political Science*, 7, Article 1568816. <https://doi.org/10.3389/fpos.2025.1568816>
- Van Dreew, B. M., Phillips, J. B., Munis, B. K., & Goidel, S. (2025). What's woke? Ordinary Americans' understandings of wokeness. *Research and Politics*, 12(2). <https://doi.org/10.1177/20531680251335650>

- Duk, W. (Host). (2021, February 18). Woke-cultuur vergiftigt onze jongeren [Audio podcast]. In H. L. van Weird Duk (Ed.). [https://open.spotify.com/episode/7i62AEaeHgTwAVcKRy29gJ?si=lr-qnj1YRNGk45DsjT35\\_w](https://open.spotify.com/episode/7i62AEaeHgTwAVcKRy29gJ?si=lr-qnj1YRNGk45DsjT35_w)
- Dumitrica, D., & Oosterman, N. (2022). Qualitative research methods: Qualitative Content Analysis. [Course material]. Retrieved from *Canvas*.
- Van Dyk, S. (2019, 22 februari). Identitätspolitik Gegen ihre Kritik gelesen [Identiteitspolitiek gelezen tegen haar kritiek in]. *Bpb.de*. <https://www.bpb.de/shop/zeitschriften/apuz/286508/identitaetspolitik-gegen-ihre-kritik-gelesen/>
- El-Tayeb, F. (2011). European others: Queering ethnicity in postnational Europe. *University of Minnesota Press*. <https://doi.org/10.5749/minnesota/9780816670154.001.0001>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- Equal Justice Initiative. (2017). *Lynching in America: Confronting the Legacy of Racial Terror*. <https://eji.org/wp-content/uploads/2005/11/lynching-in-america-3d-ed-110121.pdf>
- Essed, P., & Hoving, I. (2015). *Dutch racism*. Brill. <https://doi.org/10.1163/9789401210096>
- Frank, T. (2016). *Listen, liberal: Or, what ever happened to the party of the people?* Metropolitan Books.
- Fraser, N. (2000). Rethinking recognition. *New Left Review*, 3, 107–120. [https://www.researchgate.net/publication/296363224\\_Rethinking\\_recognition](https://www.researchgate.net/publication/296363224_Rethinking_recognition)
- Fraser, N. (2019). *The old is dying and the new cannot be born: From progressive neoliberalism to Trump and beyond* (pp. 99–113). <https://doi.org/10.4324/9781003320890-8>
- FvD verkiezingsprogramma 2021–2025. (2023) Forum voor Democratie. [https://fvd.nl/files/standpunten/Verkiezingsprogramma\\_FVD\\_2021.pdf](https://fvd.nl/files/standpunten/Verkiezingsprogramma_FVD_2021.pdf)
- FvD. (2025). Woke & LHBT-propaganda. *Forum Voor Democratie*. <https://fvd.nl/standpunten/woke-en-lhbt-propaganda>
- Gargard, C. (2025, 27 mei). Dat ik uitgesproken ben, maakt me nog geen activist. *One World*. <https://www.oneworld.nl/identiteit/clarice-gargard-interview-blm/>

- Gates, H. L., & Jarrett, G. A. (2007). *The New Negro: Readings on race, representation, and African American culture, 1892–1938*. Princeton University Press. 22–28.  
<https://archive.org/details/newnegroreadings0000unse>
- Giroux, H. A. (2015). Neoliberalism's war on higher education. *Policy Futures in Education*, 12(8), 1078–1089. <https://doi.org/10.2304/pfie.2014.12.8.1078>
- Goldberg, D. T. (2023). The war on critical race theory. *ReOrient*, 9(1), 170–185. <https://doi.org/10.13169/reorient.9.1.0170>
- Groenlinks. (2025). Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid bij GroenLinks. <https://groenlinks.nl/onze-partij/diversiteit-inclusie-gelijkwaardigheid>
- Guerrero, S. (2025). Dismantling science, dismantling human rights: President Donald Trump’s “anti-woke” crusade. *Tapuya: Latin American Science. Technology in Society*, 8(1).  
<https://doi.org/10.1080/25729861.2025.2469405>
- Hall, S. (1997). The work of representation. In S. Hall (Ed.), *Representation: Cultural representation and signifying practices* (pp. 13–58). Sage Publications.
- Harvey, D. (2020). A brief history of neoliberalism. *Oxford University Press*. <https://doi.org/10.1093/oso/9780199283262.001.0001>
- Hunter, J. D. (1991). Culture wars: The struggle to define America. *Basic Books*. <https://doi.org/10.3138/CJH.27.3.579>
- Hutchinson, G. (1995). The Harlem renaissance in Black and White. *Harvard University Press*.  
<https://archive.org/details/harlemrenaissanc0000hutc/page/n9/mode/2up>
- Inglehart, R., & Norris, P. (2017). Cultural backlash: Trump, Brexit, and authoritarian populism. *Cambridge University Press*. [https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2018/09/Norris\\_Inglehart\\_Cultural\\_Backlash\\_Overview\\_Chapter-1.pdf](https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2018/09/Norris_Inglehart_Cultural_Backlash_Overview_Chapter-1.pdf)
- Jackson, S. J., Bailey, M., & Foucault Welles, B. (2020). Hashtag activism: Networks of race and gender justice. *MIT Press*. <https://doi.org/10.7551/mitpress/10858.001.0001>
- Koops, E. (2023, 26 juni). Pijnlijke uitspraken van Nederlandse politici. *Historiek*.  
<https://historiek.net/pijnlijke-uitspraken-van-nederlandse-politici/53477/>
- Kostner, S. (2020). Schuld und Sühne: In den USA radikalisiert sich die Identitätspolitik [Schuld en boete: In de VS radicaliseert de identiteitspolitiek]. *IPG [Journal]*. <https://www.ipg-journal.de/regionen/global/artikel/schuld-und-suehne-4501/>.

- Kurzweily, J., Pérez, M., & Spiegel, A. D. (2023). Identity politics and social justice. *Dialectical Anthropology*, 47(1), 5–18. <https://doi.org/10.1007/s10624-023-09686-9>
- Laclau, E., & Mouffe, C. (1985). *Hegemony and socialist strategy: Towards a radical democratic politics*. Verso. <https://files.libcom.org/files/ernesto-laclau-hegemony-and-socialist-strategy-towards-a-radical-democratic-politics.compressed.pdf>
- Lakoff, G. (2004). *Don't think of an elephant!: Know your values and frame the debate*. Chelsea Green Publishing. 52–68. <https://agsystemsthinking.net/wp-content/uploads/2016/09/reframing.pdf>
- Lopez, B. (2021, 2 december). Texas social studies bill targeting critical race theory becomes law. *TX Tribune*. <https://www.texastribune.org/2021/12/02/texas-critical-race-theory-law/>
- Lubbers, M., Jaspers, E., & Ultee, W. (2006). Het homohuwelijk na invoering: Voor- en tegenstanders. *Mens & Maatschappij*, 81(2), 101. [https://journal-archive.aup.nl/mens-en-maatschappij/vol\\_81\\_no\\_2\\_-\\_het\\_homohuwelijk\\_na\\_invoering.pdf](https://journal-archive.aup.nl/mens-en-maatschappij/vol_81_no_2_-_het_homohuwelijk_na_invoering.pdf)
- Mahdawi, A. (2025, 27 mei). The anti-woke warriors used to defend free speech. Now they make McCarthyism look progressive. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2025/may/27/the-anti-woke-warriors-used-to-defend-free-speech-now-they-make-mccarthyism-look-progressive>
- Martin, T. (1976). *Race first: The ideological and organizational struggles of Marcus Garvey and the Universal Negro Improvement Association*. Majority Press.
- Martschukat, J. (2023). Traces of “woke” in 20th-century U.S. history. *On Education. Journal for Research and Debate*, 6(17). [https://doi.org/10.17899/on\\_ed.2022.17.4](https://doi.org/10.17899/on_ed.2022.17.4)
- Mclaughlin, E. (2020, 30 mei). Breonna Taylor, 26, was shot and killed by police in her apartment. *ABC News*. <https://abcnews.go.com/US/breonna-taylor-shot-killed-police-apartment/story?id=70923687>
- Meijer, R. (2022, 12 september). Minister Yeşilgöz hekelt ‘wokisme’: ‘Er bestaat geen recht om niet gekwetst te worden’. *De Volkskrant*. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/minister-yesilgoz-hekelt-wokisme-er-bestaat-geen-recht-om-niet-gekwetst-te-worden~bc6cd16fb/>
- Mondon, A. (2025). Populism, public opinion, and the mainstreaming of the far right: The “immigration issue” and the construction of a reactionary “people”. *Politics*, 45(1), 19–36. <https://doi.org/10.1177/02633957221104726>

- Moreno, D. A. (2021, 2 oktober). France denounces American “woke” culture, president says it’s “racializing,” “dividing.” *WSET*. <https://wset.com/news/nation-world/france-denounces-american-woke-culture-president-says-it-is-racializing-dividing>
- Mouriquand, D. (2023, 15 november). Who is Esther McVey and what does “anti-woke” mean anyway? *Euronews*. <https://www.euronews.com/culture/2023/11/15/who-is-esther-mcvey-and-what-does-anti-woke-mean-anyway>
- Mudde, C. (2023, 6 november). What is behind Ron DeSantis’s stop-woke act? *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/feb/06/what-is-behind-ron-desantis-stop-woke-act>
- Ng, E. (2020). No grand pronouncements here . . . : reflections on cancel culture and digital media participation. *Television and New Media*, 21(6), 621–627. <https://doi.org/10.1177/1527476420918828>
- Van Noije, L., & Wennekers, A. (2019). Denkend aan Nederland: Sociaal en Cultureel Rapport 2019. *Den Haag: Sociaal & Cultureel Planbureau (SCP)*. <https://www.scp.nl/publicaties/monitors/2019/06/26/denkend-aan-nederland>
- NOS. (2022, 12 september). Yeşilgöz hamert op belang rechtsstaat en noemt wokisme een van de bedreigingen. <https://nos.nl/artikel/2444383-yesilgoz-hamert-op-belang-rechtsstaat-en-noemt-wokisme-een-van-de-bedreigingen>
- Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1), 1–13. <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>
- Pew Research Center. (2018, 17 mei). News media and political attitudes in the Netherlands. *Pew Research Center*. <https://www.pewresearch.org/journalism/fact-sheet/news-media-and-political-attitudes-in-netherlands/>
- Prins, B. (2002). The nerve to break taboos: New realism in the Dutch discourse on multiculturalism. *Journal of International Migration and Integration / Revue de l'Integration et de la Migration Internationale*, 3(3–4), 363–379. <https://doi.org/10.1007/s12134-002-1020-9>
- PVV. (2021, September 27). *Stop de woke- en genderterreur!* [Video]. *YouTube*. <https://www.youtube.com/watch?v=EWPW0zXNcTs>

- Van Reekum, R. (2014). Out of character? Debating the limits of Dutch tolerance. *Ethnicities*, 14(1), 25–44. <https://doi.org/10.1177/1468796813483285>
- Richard, L. (2023, 14 januari). New House 'Anti-Woke Caucus' will push back on 'wokeness tyranny' in schools, military, Govt, GOP rep says. *Fox News*. <https://www.foxnews.com/politics/new-house-anti-woke-caucus-push-back-wokeness-tyranny-schools-military-govt-gop-rep>
- Romano, A. (2020, 9 oktober). Why 'wokeness' has become the latest battle in the culture war. *Vox*. <https://www.vox.com/culture/21437879/stay-woke-wokeness-history-origin-evolution-controversy>
- Romano, A. (2021, 5 mei). The second wave of “cancel culture.” *Vox*. <https://www.vox.com/22384308/cancel-culture-free-speech-accountability-debate>
- Rozado, D. (2024). Mentions of prejudice in news media—An international comparison. *Journal of Computational Social Science*, 7(2), 1965–1983. <https://doi.org/10.1007/s42001-024-00295-2>
- Schmidt, C. W. (2015). *Civil rights in America: A history*. Chapter 4: Beyond civil rights—The 1960s. In Cambridge University Press.
- Schreier, M. (2013). Qualitative content analysis. In U. Flick (Ed.), *Qualitative content analysis* (pp. 170–183). Sage Publications, Ltd.. <https://doi.org/10.4135/9781446282243>
- Segers, I. B. (2025). 'The Anti-Woke Academy': Dutch far-right politics of knowledge about gender. *Politics and Gender*. Cambridge University Press, 21(2), 195–219. <https://doi.org/10.1017/S1743923X24000448>
- Simons, S. (2024, 13 juni). Nederland laat zich gaslighten door extreemrechts. One World. <https://www.oneworld.nl/identiteit/sylvana-simons-nederland-laait-zich-gaslighten-door-extreemrechts/>
- Smith, D. S., Boag, L., Keegan, C., & Butler-Warke, A. (2023). Land of woke and glory? The Conceptualisation and Framing of “Wokeness” in UK Media and Public Discourses. In *Javnost – The Public*, 30(4), 513–533. <https://doi.org/10.1080/13183222.2023.2273656>
- Sobande, F., Kanai, A., & Zeng, N. (2022). The hypervisibility and discourses of “wokeness” in digital culture. *Media, Culture and Society*, 44(8), 1576–1587. <https://doi.org/10.1177/01634437221117490>

- Syed, M. (2023, 20 Februari). The Scottsboro boys (Episode 1/5) [Podcast]. In *Woke: The journey of a word*. BBC Radio 4.  
<https://www.bbc.com/mediacentre/proginfo/2023/08/woke-the-journey-of-a-word>
- Talbi, M., & Dutilh Novaes, C. (2024). De paradoxen van (in)tolerantie in epistemische netwerken. *Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte*, 116(1), 55–73. <https://doi.org/10.5117/ANTW2024.1.005.TALB>
- Taylor, K. Y. (2016). *From #BlackLivesMatter to Black liberation*. Haymarket Books.
- Teddlie, C., & Yu, F. (2007). Mixed methods sampling: A typology with examples. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(1), 77–100. <https://doi.org/10.1177/1558689806292430>
- Thomas, D. A., & Hirschmann, N. J. (2022). *Citizenship on the edge: Sex/gender/race*. University of Pennsylvania Press. 1–18. <https://doi.org/10.9783/9780812298284-001>
- Ticu, M. M. (2022, 17 september). Anti-wokiste Dilan Yeşilgöz-Zegerius is hypocriet. *BNNVARA*. <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/anti-wokiste-dilan-yesilgoz-zegerius-is-hypocriet>
- Tufekci, Z. (2017). *Twitter and tear gas: The power and fragility of networked protest*. Yale University Press.
- Vivek Ramaswamy: ‘This is a tyranny of the fringe minority’ [Video]. (2023). *Fox News*. <https://www.foxnews.com/video/6352437317112>
- Wekker, G. (2016). *White innocence: Paradoxes of colonialism and race*. Duke University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv11cw6fs>
- Wellman, M. L. (2022). Black squares for Black lives? Performative allyship as credibility maintenance for social media influencers on Instagram. *Social Media + Society*, 8(1). <https://doi.org/10.1177/20563051221080473>
- Wilders, G. (2023). PVV verkiezingsprogramma 2023. *Partij voor de Vrijheid*. <https://www.pvv.nl/images/2023/PVV-Verkiezingsprogramma-2023.pdf>
- Wirtschaftler, V. (2021, 17 juni). How George Floyd changed the online conversation around BLM. *Brookings Institution*. <https://www.brookings.edu/articles/how-george-floyd-changed-the-online-conversation-around-black-lives-matter/>
- Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). Sage Publications.

Zembylas, M. (2024). The ambivalence of wokeness: Implications for teaching social justice education. *Critical Studies in Education*, 1–

17. <https://doi.org/10.1080/17508487.2024.2435932>

Ziems, C., & Yang, D. (2021). To protect and to serve? Analyzing Entity-Centric framing of Police Violence. *arXiv*. Cornell University. <https://doi.org/10.48550/arxiv.2109.05325>

## Declaration Page: Use of Generative AI Tools in Thesis

### Student Information

Name: Randall Barnwell

Student ID: 546576

Course Name: Master Thesis CM5000

Supervisor Name: Dr. C. Aalberts

Date: 26-06-2025

Declaration:

### Acknowledgment of Generative AI Tools

I acknowledge that I am aware of the existence and functionality of generative artificial intelligence (AI) tools, which are capable of producing content such as text, images, and other creative works autonomously.

GenAI use would include, but not limited to:

- Generated content (e.g., ChatGPT, Quillbot) limited strictly to content that is not assessed (e.g., thesis title).
- Writing improvements, including grammar and spelling corrections (e.g., Grammarly)
- Language translation (e.g., DeepL), without generative AI alterations/improvements.
- Research task assistance (e.g., finding survey scales, qualitative coding verification, debugging code)
- Using GenAI as a search engine tool to find academic articles or books (e.g.,

### Overzicht prompts AI-gebruik (ChatGPT) – Scriptie Woke-representatie

1. “Kun je een korte, academische introductie voor het theoretisch kader formuleren?”
2. “Bedenk een logische structuur voor een codeboom op basis van mijn thematische analyse.”
3. “Geef voorbeelden van hoe ik een paragraaf over framing soepeler kan formuleren.”
4. “Kun je voorbeeldzinnen aanleveren voor korte conclusies per subthema in mijn resultaten?”
5. “Formuleer een samenvattende, leesbare conclusie voor mijn discussiehoofdstuk.”
6. “Wat zijn passende sleutelwoorden (keywords) voor mijn scriptie over woke en media?”
7. “Kun je een voorbeeld-abstract schrijven gebaseerd op de bestaande onderzoeksopzet?”
8. “Bedenk een korte inleiding voor mijn resultatenhoofdstuk.”
9. “Kun je helpen bij het herschrijven van zinnen om minder herhaling te krijgen?”
10. “Welke termen kan ik gebruiken om mijn deel over polarisatie minder stigmatiserend te maken?”
11. “Kun je suggesties geven voor een vloeiende overgang tussen twee hoofdstukken?”
12. “Formuleer een voorbeeldprompt waarmee ik AI gebruik op een toegestane manier voor tekstverduidelijking.”

13. “Wat is een neutrale formulering om AI-gebruik in mijn methodesectie kort te verantwoorden?”
14. “Help me om een stuk over de Nederlandse context van woke compacter te maken zonder inhoudsverlies.”
15. “Bedenk voorbeelden van hoe ik verwijzingen naar literatuur logischer kan integreren in mijn tekst.”
16. “Kun je een voorbeeldparagraaf geven die uitlegt hoe woke in de media wordt geframed, gebaseerd op mijn data?”
17. “Wat zijn gangbare academische termen voor het beschrijven van representaties in nieuwsartikelen?”
18. “Kun je meedenken over formuleringen die mijn methodologische beperkingen genuanceerd verwoorden?”
19. “Bedenk een korte inleiding voor het discussiehoofdstuk die logisch aansluit op mijn resultaten.”
20. “Kun je helpen om een zinsdeel minder subjectief te laten klinken, zonder de strekking te verliezen?”

I declare that I have used generative AI tools, specifically [Name of the AI Tool(s) or Framework(s) Used], in the process of creating parts or components of my thesis. The purpose of using these tools was to aid in generating content or assisting with specific aspects of thesis work.

I declare that I have NOT used any generative AI tools and that the assignment concerned is my original work.

Signature: [digital signature]

Date of Signature: [Date of Submission]

### **Extent of AI Usage**

I confirm that while I utilized generative AI tools to aid in content creation, the majority of the intellectual effort, creative input, and decision-making involved in completing the thesis were undertaken by me. I have enclosed the prompts/logging of the GenAI tool use in an appendix.

### **Ethical and Academic Integrity**

I understand the ethical implications and academic integrity concerns related to the use of AI tools in coursework. I assure that the AI-generated content was used responsibly, and any content derived from these tools has been appropriately cited and attributed according to the guidelines provided by the instructor and the course. I have taken necessary steps to distinguish between my original work and the AI-generated contributions. Any direct quotations, paraphrased content, or other forms of AI-generated material

have been properly referenced in accordance with academic conventions.

By signing this declaration, I affirm that this declaration is accurate and truthful. I take full responsibility for the integrity of my assignment and am prepared to discuss and explain the role of generative AI tools in my creative process if required by the instructor or the Examination Board. I further affirm that I have used generative AI tools in accordance with ethical standards and academic integrity expectations.

Signature:

*R. Bannell*

Date of Signature: 26-06-2025

## Appendix

### Appendix A - Tabel verdeling Nederlandse nieuwsmedia-artikelen

<b>Medium</b>	<b>Politieke oriëntatie</b>	<b>Aantal artikelen</b>
Joop.nl	Links-progressief	5
De Groene Amsterdammer	Links-progressief	5
De Volkskrant	Centrum-links	5
NRC Handelsblad	Centrum-liberaal	5
Trouw	Centrum	5
NOS	Publiek/neutral	5
De Telegraaf	Rechts-populistisch	5
Elsevier Weekblad	Rechts-conservatief	5
POWNED	Rechts	5
De Andere Krant	Alternatief-rechts	5
<b>Totaal</b>	-	<b>50</b>